Grenzeloos

08 juni 2022

Gebiedsvisie Dijk en Waard

CONCEPT

Inhoud

Voorwoord

1. Inleiding
2. Co-creatie
3. Kanaalpark Dijk en Waard

   Zeven verhaallijnen

   - Plekken en sferen verbinden
   - Water als zichtbaar en verbindend element
   - Adres voor nieuwe ontwikkelingen en voorzieningen
   - Verbonden in alle windrichtingen
   - Herkenbare en continue groenstructuur
   - Bron van energie
   - Karakteristieke oriëntatiepunten en parkentrees
4. Werk in uitvoering
5. Aanpak
6. Communicatie
7. Een open uitnodiging

Dit product is in opdracht van de Werkorganisatie Langedijk en Heerhugowaard opgesteld door Urhahn | stedenbouw & strategie in nauwe samenwerking met Bureau Op 't Plein, Smartland en Bureau Buiten. De werkorganisatie Dijk en Waard is door middel van werksessies en gesprekken intensief betrokken geweest bij de totstandkoming ervan.

Ook de colleges van B&W en de gemeenteraden zijn regelmatig geconsulteerd. In het najaar van 2021 heeft een uitgebreid participatietraject plaatsgevonden waarin diverse online participatiesessies zijn gehouden. Bewoners, ondernemers, organisaties en andere betrokkenen hebben zo hun input gegeven op de concept-gebiedsvisie.

Sinds 1 januari 2022 zijn de gemeenten Heerhugowaard en Langedijk gefuseerd in de nieuwe gemeente Dijk en Waard. Deze gebiedsvisie symboliseert daarmee ook een ambitieuze start van deze nieuwe gemeente.

Voorwoord

Samen werken aan Kanaalpark!

Deze gebiedsvisie is gemaakt in nauwe samenspraak met bewoners, ondernemers, verenigingen en (maatschappelijke) organisaties. Mede dankzij de inbreng van vele betrokkenen beschikken we nu over een visie waar we trots op kunnen zijn. Hiervoor wil ik iedereen graag bedanken.

Het gaat om de toekomst van Kanaalpark, het gebied rond het kanaal Omval-Kolhorn. Nog maar kort geleden was dit de grens tussen Langedijk en Heerhugowaard. Nu is het gebied het hart van onze nieuwe gemeente Dijk en Waard! Het is een bijzonder gebied met een rijke historie en we willen dat het gebied onze inwoners ook in de toekomst veel te bieden heeft. De aantrekkingskracht van het gebied willen we waar mogelijk versterken.

Met de gebiedsvisie willen we voor jong en oud de kwaliteit van de leefomgeving verbeteren. We willen voor nu en later zorgen voor een groene omgeving waar inwoners zich kunnen ontspannen en waar ze zich prettig voelen.

Ook kijken we naar de uitbreiding van de wandel- en fietsmogelijkheden. We willen graag dat functies en voorzieningen, van parkeren tot waterrecreatie, een passende plek krijgen, in balans met de omgeving. Een plek voor alle Dijk en Waarders, een plek om rust te vinden en actief te zijn.

In de zomer van 2021 is de eerste opzet van de gebiedsvisie afgerond. Dit verhaal vormde de basis voor een uitgebreid participatieproces. Tijdens onlinebijeenkomsten hebben veel bewoners, ondernemers en andere partijen aan het proces deelgenomen. De bijeenkomsten hebben nuttige informatie, nieuwe inzichten en originele ideeën opgeleverd.

Iedereen kan nog op de visie reageren. Uiteindelijk wordt het plan dit jaar behandeld door de gemeenteraad. Maar daarmee houdt het proces niet op. De visie gaat ontwikkelingen en projecten die pakweg de komende 20 jaar gaan spelen. De vaststelling van de visie is geen eindpunt, maar juist het begin van nieuwe initiatieven, met en voor onze inwoners. De ambities (en opgaven) zijn in deze gebiedsvisie verwoord.

Samen geven we invulling aan het nieuwe hart van onze gemeente. Maar ook een gebied dat hopelijk een plekje krijgt in het hart van onze inwoners. Samen werken we verder aan de toekomst van het Kanaalpark! Samen zijn we één Dijk en Waard.

Nils Langedijk,
Wethouder Dijk en Waard

1. Inleiding

De gemeenten Langedijk en Heerhugowaard zijn op 1 januari 2022 gefuseerd tot gemeente Dijk en Waard. Het kanaal Alkmaar Omval – Kolhorn vormde lang de grens tussen beide gemeenten, maar met de fusie komt het kanaal in het geografische hart van Dijk en Waard te liggen. Dat biedt een unieke kans om het gebied grenzeloos aan elkaar te smeden.

Om deze kans te grijpen is deze gebiedsvisie voor Grenzeloos Dijk en Waard ontwikkeld. Het doel is om inzichtelijk te maken hoe het kanaal, naast het geografische, ook het mentale hart kan worden van de Dijk en Waarders. Het vormt een open uitnodiging aan iedereen die zich betrokken voelt om mee te denken en te doen.

Daarnaast heeft de gebiedsvisie als doel om samenhang te creëren in en rond het gebied: van de vernieuwing van het stationsgebied van Dijk en Waard tot de herinrichting van het Havenplein van Broek op Langedijk, van de toekomstvisie voor Museum BroekerVeiling tot de visie voor de Westdijk. Er staan vele plannen in de steigers of ze zijn in uitvoering. De gebiedsvisie zorgt voor cement en samenhang tussen deze projecten en initiatieven.

‘Door een aantal nieuwe oeververbindingen is het nu prettig wandelen en fietsen tussen Dijk en Waard’
‘De zonnepanelen op het dak voorzien het horecapaviljoen van energie. En ik kan op deze plek in Kanaalpark mijzelf ook opladen.’
KANAALPARK
WELKOM
‘Na een mooie rustige wandeling langs het Oosterdelgebied gaan wij altijd picknicken langs het Kanaal’
Zomaar een zonnige dag in het Kanaalpark Dijk en Waard

‘Vanaf het station loop ik gelijk het Kanaalpark in’
‘Door een nieuwe verbinding tussen het binnen- en buitenwater kunnen wij nu een rondje varen’
‘Vanaf de dijk heb je een fantastisch uitzicht over de landschappen en de groene omgeving’
‘De unieke informatieborden vertellen mij dat ik nu het Kanaalpark betreed’
KANAALPARK
WELKOM

2. Co-creatie

In de zomer van 2021 is de 'Opmaat naar de Gebiedsvisie' afgerond. Dit verhaal vormde de basis voor een uitgebreid participatieproces. Er zijn in het najaar van 2021 diverse onlinebijeenkomsten gehouden waarin bewoners, ondernemers, organisaties en andere betrokkenen input hebben gegeven op de plannen die voorlagen. Deze bijeenkomsten hebben de plannen aangescherpt en nieuwe inzichten en ideeën opgeleverd. Een aantal aandachtspunten wordt hieronder beschreven.

Met inspiratiebeelden en een kaart konden deelnemers hun ideeën en wensen inbrengen tijdens verschillende online werksessies

Oosterdel
verbeteren horeca
Horeca
wandelverbinding aan de brug
verbeteren bestaande voorzieningen
kleinschalige horeca
Roeien
Kanovaren
IJsje eten
Groene parkoevers
Kano route
kanoroute naar centrum HHW
Zitplaatsen naar rust
Zitplaatsen naar rust
Wandelroute
Zitplaatsen naar rust
wandelroute onder aan de dijk, waterzijde
fietspad te smal, te druk
niet elke route moet worden geplaveid
Wilde bloemen inzaaien
verbinding voldoende.
bijzondere brug
Westdijk
De Schelg
St. Pancras
Westpoort
Station

Rust

Veel bewoners waarderen hun rustige woonomgeving. Het is daarom belangrijk dat nieuwe ontwikkelingen rondom het kanaal in balans zijn met aanwezige kwaliteiten. Kansen die zijn benoemd zijn onder andere het aanwijzen van rustzones, het versterken van natuurwaarden en biodiversiteit, het clusteren van voorzieningen en op gezette tijden activiteiten organiseren die reuring veroorzaken.

Aandacht voor wandelen en fietsen

Het wandel- en fietsnetwerk laat op verschillende plekken rond het kanaal te wensen over. Velen herkende zich in de constatering dat er een aantal onoverzichtelijke routes en kruispunten aanwezig is langs en over het kanaal. Door in te zetten op het verbeteren van het wandel- en fietsnetwerk, en het aanleggen van nieuwe verbindingen, kan de basis worden gelegd voor een prachtig park.

Levendigheid en nieuwe voorzieningen

Kleinschalige horeca, een lokale ontmoetingsplek voor jongeren om te sporten en te bewegen, een fantastische bloementuin… Verschillende ideeën passeerden de revue om de kanaaloevers aantrekkelijk te maken voor jong en oud. Met deze visie ontstaat de mogelijkheid om van de Kanaalzone een plek te maken voor en door alle bewoners van de nieuwe gemeente. Een plek voor iedereen.

en wandel- of fietstocht is aantrekkelijk

ute uitbreiden richting stationsgebied vanaf de Westdijk

Een (publieke) kantine voor de roeivereniging Ossa Meer bankjes

JongerenOntmoetingsPunten Wandelsteiger langs het water

ke oevers Historische informatie langs wandel- en fietsroutes

een
or het
park!

Blote voetenpad

Plaatsen van sportattributen in de natuur

Stiltezones met ruimte voor natuurontwikkeling

Oplaadpunten voor elektrische boten

heid op het havenplein Natuureducatie in Oosterdel

ontje nabij de fietskrul Wonen nabij het water

etsverbindingen *Kunstroute*

e moes- of pluktuin *Een nieuwe zwemplek*

ssen de 10-15 jaar Combikaart NS treinreis en bootje varen Oosterdel

Bouwen met natuurlijke materialen

ietsverbinding Bolbrug

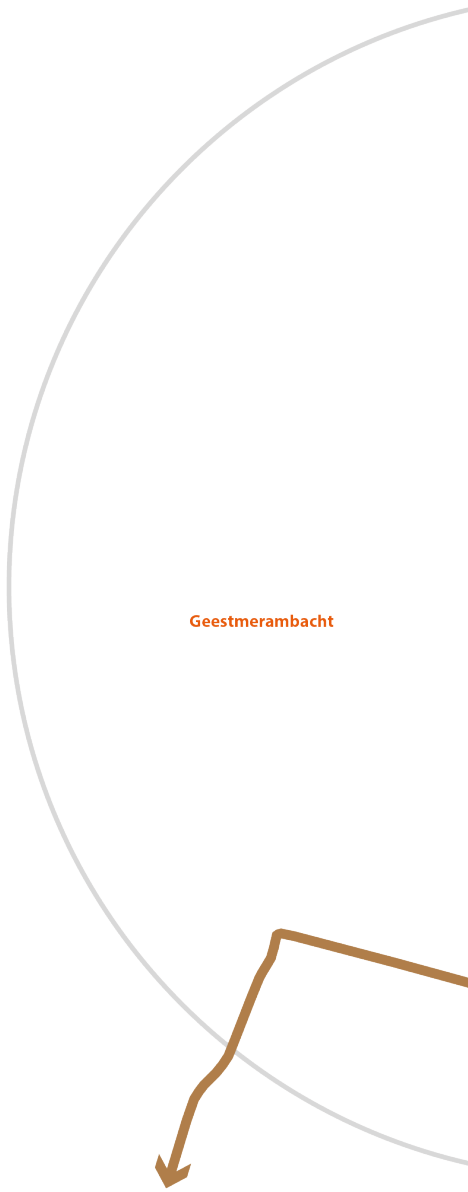
Deze pagina toont een deel van de rijke oogst aan ideëen die het participatieproces heeft opgeleverd

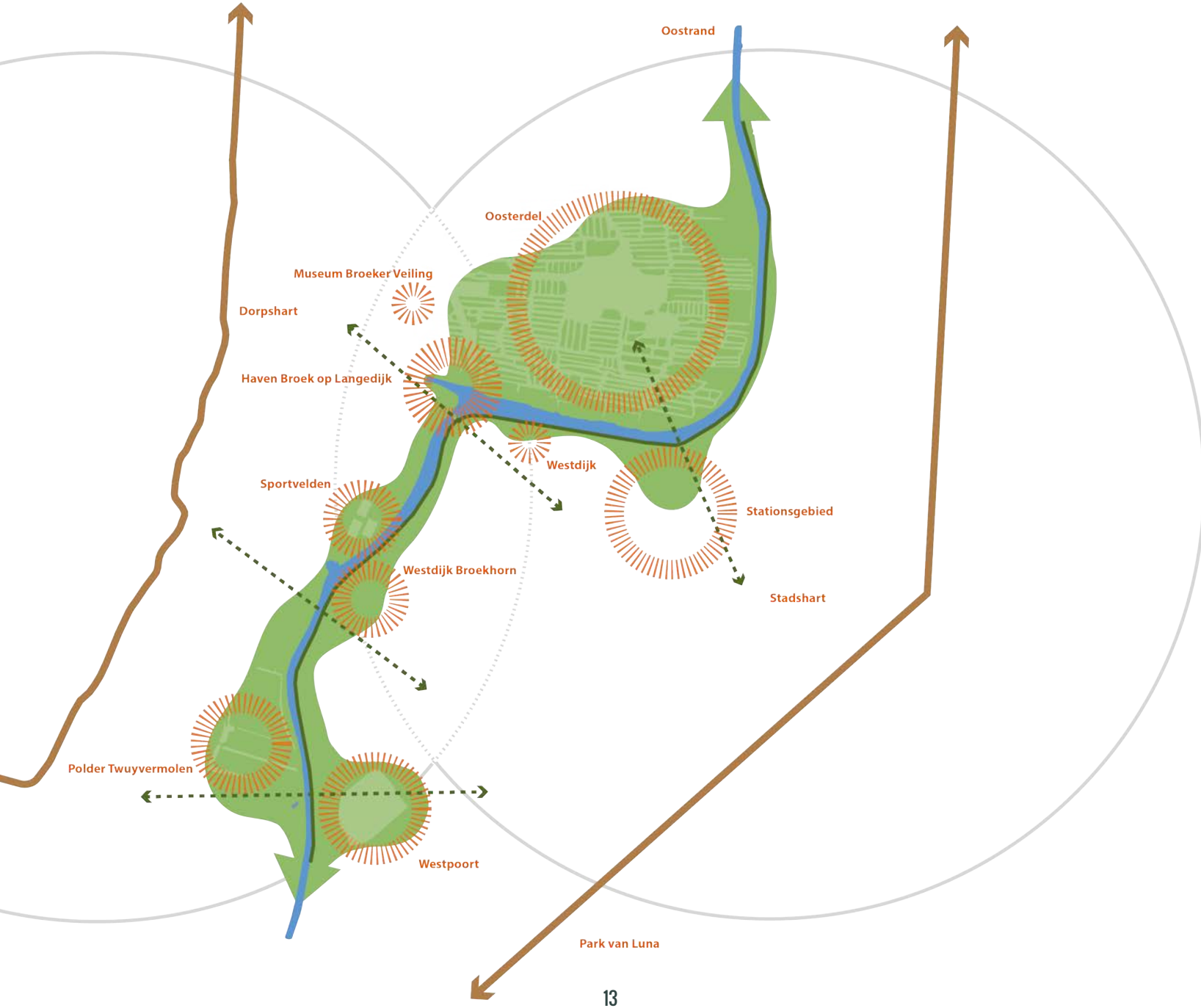
3. Kanaalpark Dijk en Waard

Langedijk en Heerhugowaard hebben hun eigen kenmerkende ontstaansgeschiedenis. De Middeleeuwse polders van het Geestmerambacht (Dijk) verschillen in veel opzichten van de glasheldere structuur van de 17e-eeuwse droogmakerij (Waard). Er zijn ook veel overeenkomsten. In Langedijk vormde de Dorpsstraat eeuwenlang de belangrijkste ontwikkelas. Aan Waardse zijde geldt dat voor de Middenweg. Beide historische verbindingen zijn noord-zuid georiënteerd, net als de later aangelegde spoorlijn en de provinciale weg. In het midden legt het kanaal, oorspronkelijk de ringvaart van de droogmakerij, ook een verbinding tussen noord en zuid.

Het Kanaalpark voegt zich naadloos in het landschap van lange lijnen. Door bestaande groenstructuren met elkaar in samenhang te brengen, ontstaat een dragend landschap dat aanleiding biedt voor nieuwe en verbeterde oost-westrelaties. Het Kanaalpark creëert betekenisvolle verbindingen tussen Dijk en Waard. Op grotere schaal geeft het Kanaalpark invulling aan provinciaal (en landelijk) beleid waarbij ov-bereikbaarheid, verdichting rond het station en versterking van het landschap hand in hand gaan.

Het Kanaalpark is een gebied waar iedereen welkom is. Van jong tot oud, van sporter tot mindervalide en van bewoner tot bezoeker. Het biedt voor elk wat wils.

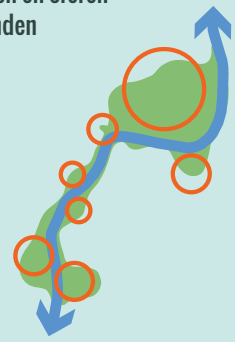

Oostrand
Oosterdel
Museum Broeker Veiling
Dorpshart
Haven Broek op Langedijk
Westdijk
Sportvelden
Stationsgebied
Westdijk Broekhorn
Stadshart
Polder Twuyvermolen
Westpoort
Park van Luna

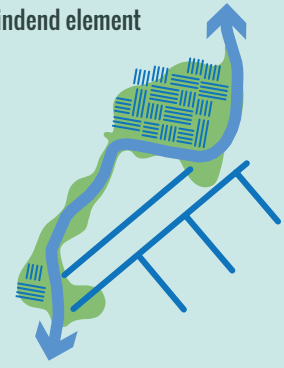
Zeven verhaallijnen

Het Kanaalpark wordt toegelicht aan de hand van zeven verschillende verhaallijnen. Deze verhaallijnen zijn integraal, dat wil zeggen dat ruimte, duurzaamheid, economie, cultuurhistorie, landschap en ecologie in samenhang worden gepresenteerd.

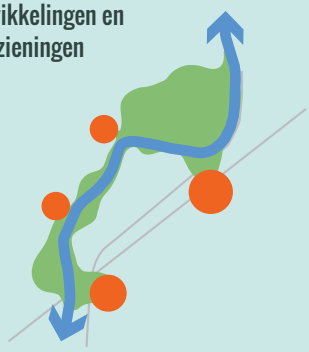
Plekken en sferen verbinden

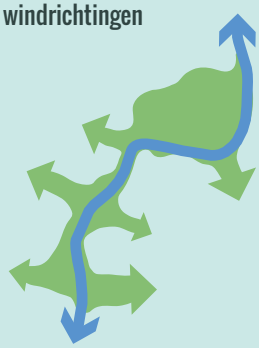
Water als zichtbaar en verbindend element

Adres voor nieuwe ontwikkelingen en voorzieningen

Verbonden in alle windrichtingen

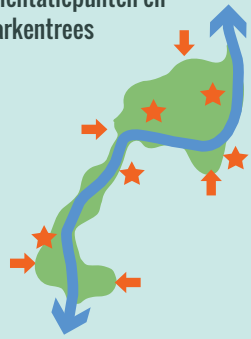
Herkenbare en continue groenstructuur

Bron van energie

Karakteristieke oriëntatiepunten en parkentrees

Verhaallijn 1

Plekken en sferen verbinden

Aan weerszijden van het kanaal liggen zeer diverse landschappen met elk hun eigen specifieke ontstaansgeschiedenis, betekenis en sfeer. Het Kanaalpark brengt de verschillende landschappelijke sferen met elkaar in verband. Samen vormen ze als geografisch middelpunt een groene long van de gemeente Dijk en Waard. Het kanaal en de aangrenzende dijken zijn de robuuste structuren die deze plekken met elkaar gaan verbinden. Het Kanaalpark zet in op het versterken van bestaande kwaliteiten en het toevoegen van functies en verbindingen. Zo zijn er plekken met rust en plekken met wat meer reuring te vinden.

Het Kanaalpark wordt een plek voor iedereen waar men kan spelen, wandelen, sporten en verblijven.

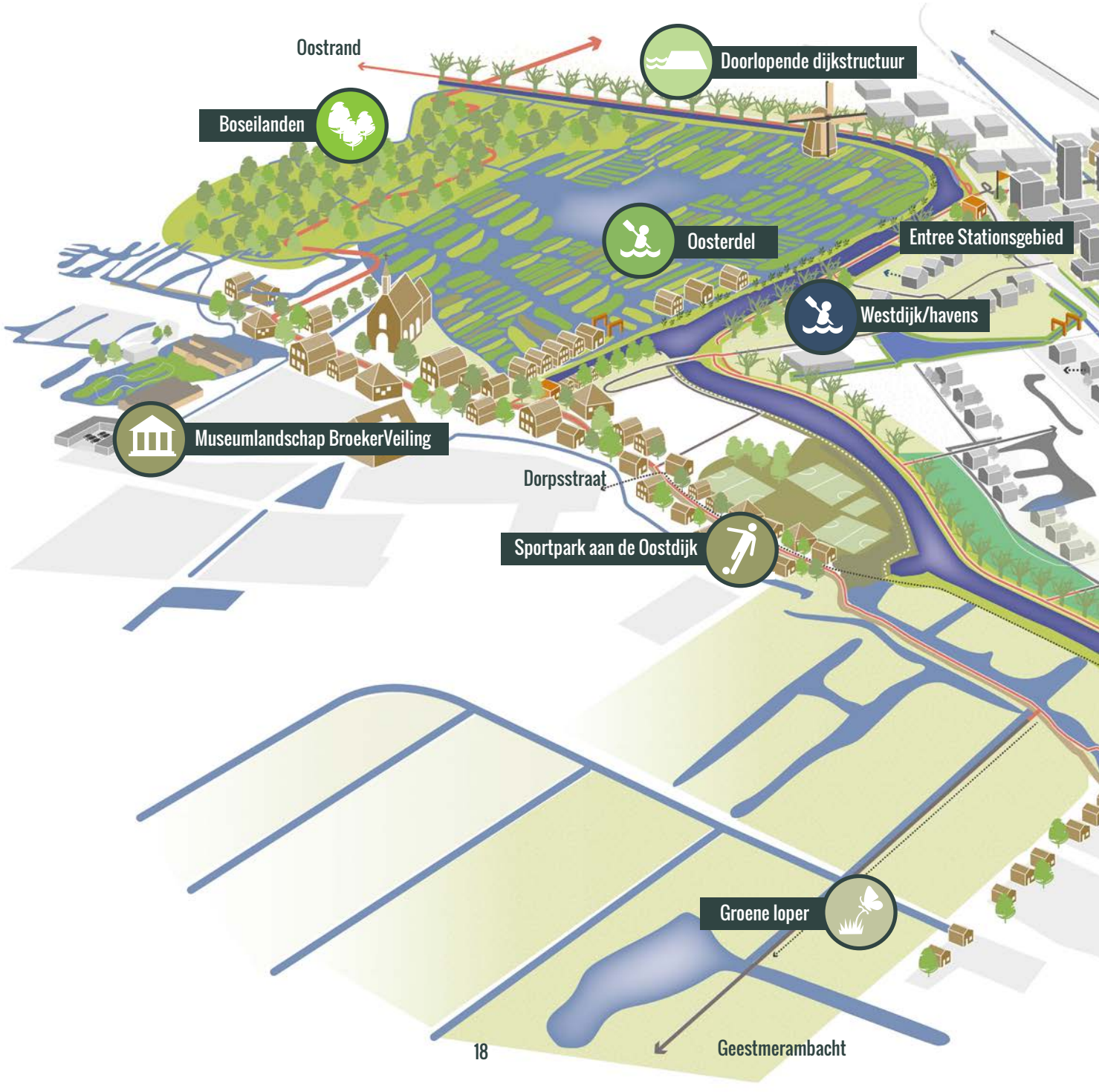

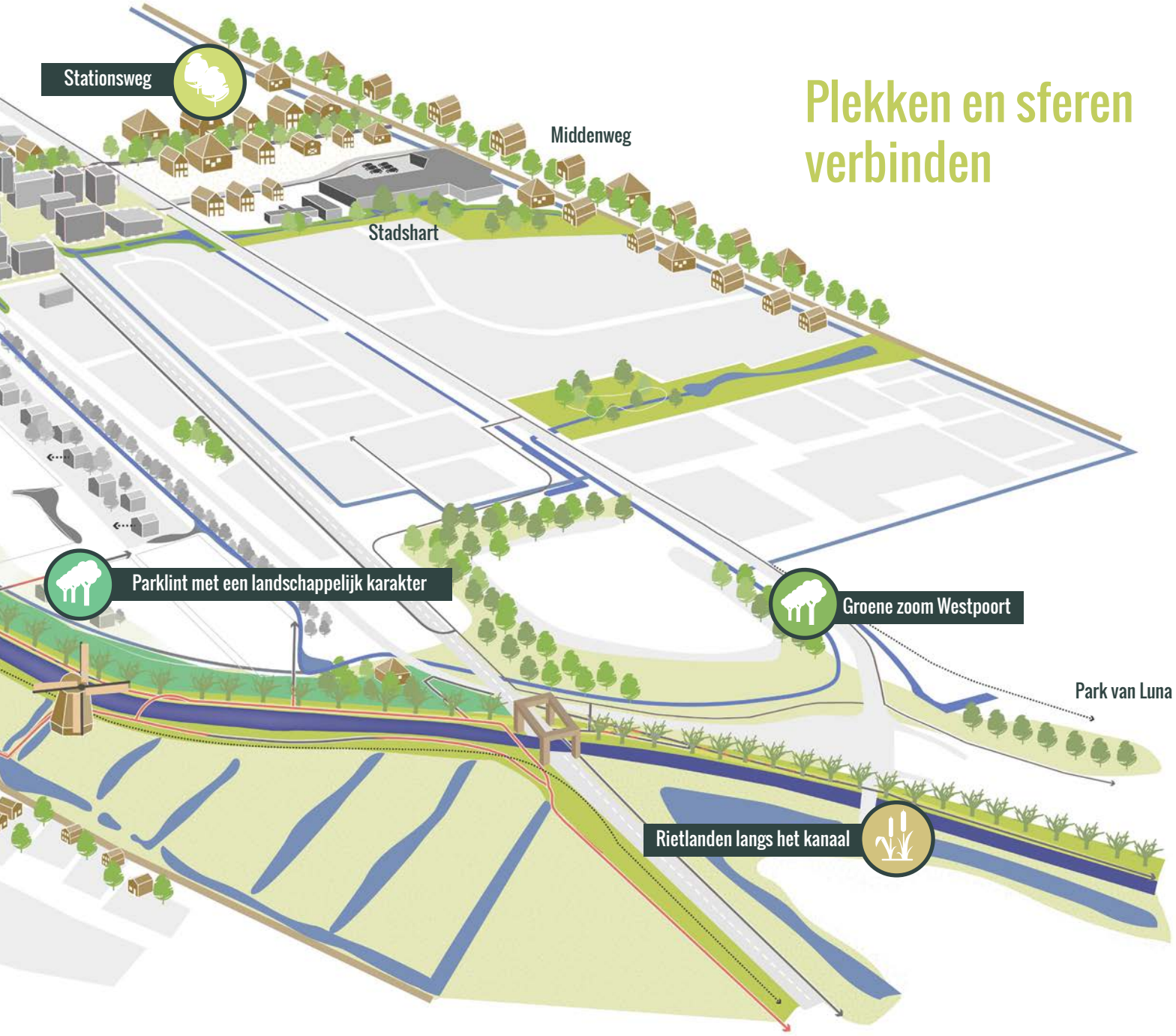

Oostrand
Doorlopende dijkstructuur
Boseilanden
Oosterdel
Entree Stationsgebied
Westdijk/havens
Museumlandschap BroekerVeiling
Dorpsstraat
Sportpark aan de Oostdijk
Groene loper
Geestmerambacht

Plekken en sferen verbinden

Kanaalpark als aanvulling op de Alkmaarse Kanaalzone

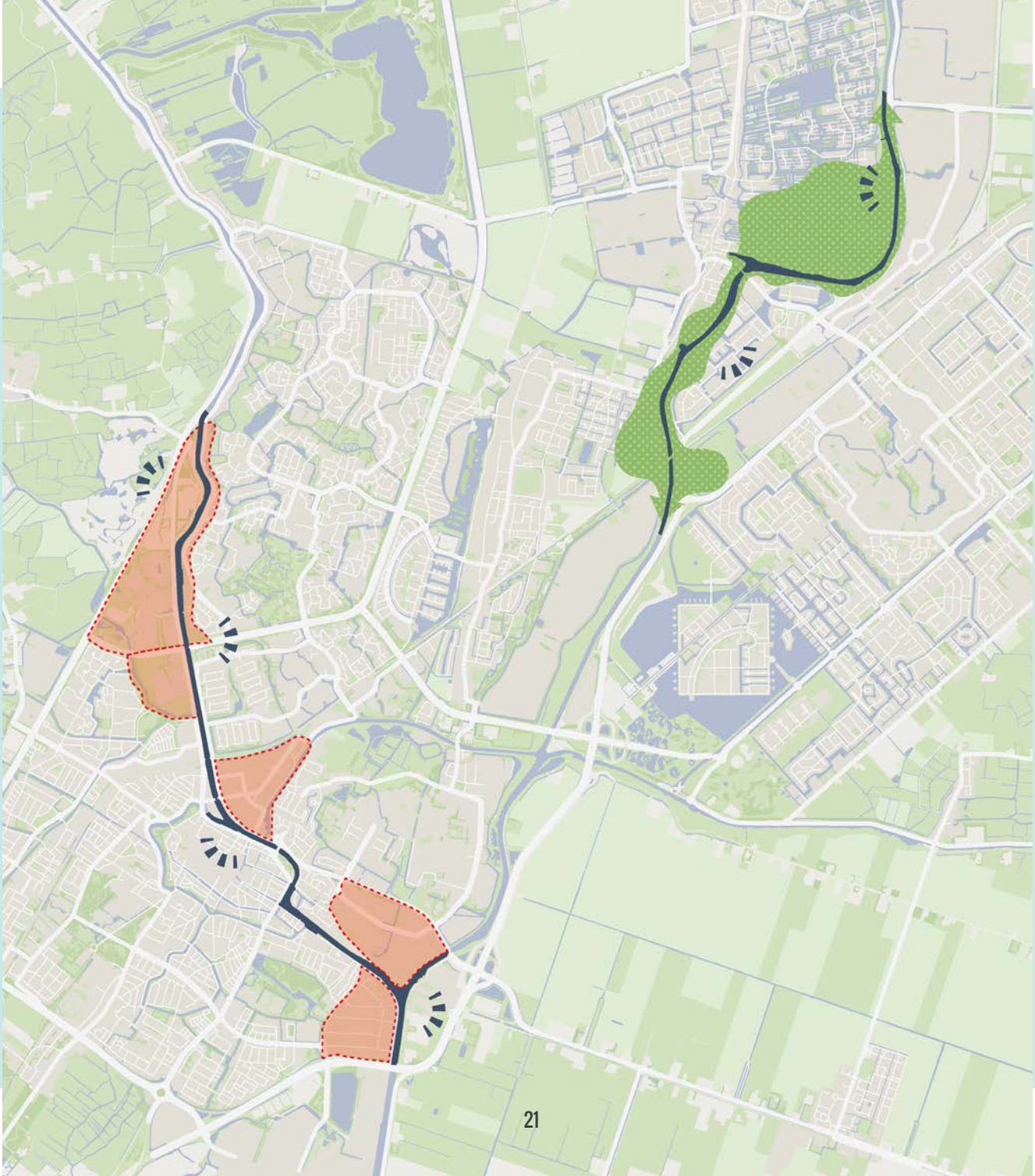

Stedelijke kanaaloevers in Alkmaar

Het Kanaalpark voegt een unieke kwaliteit toe aan het verstedelijkte gebied van Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk. In het Kanaalpark staat het landschap centraal; de veelheid aan groengebieden en -structuren zorgt voor licht, lucht en ruimte. De groene oevers van het kanaal waaieren uit, leggen nieuwe groene dwarsrelaties en bieden een landschappelijk adres voor bestaande en nieuwe wijken en buurten in Dijk en Waard. In dat opzicht vormt het een landschappelijke aanvulling op de stedelijke Kanaalzone van Alkmaar. De Alkmaarse Kanaalzone aan het Noordhollandsch Kanaal vormt de komende decennia de drager voor verdichting en intensivering. De zone kent een grote variatie aan ontwikkelmogelijkheden en -gebieden. Kanaalpark en Kanaalzone zijn in de regio synergetisch.

Groene parkoevers in Dijk en Waard

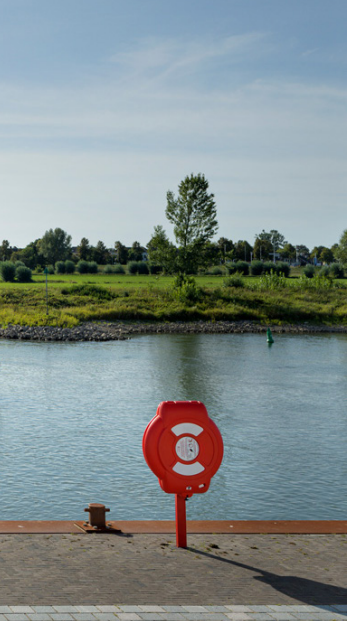

Langs en op het water is het prettig recreëren.

Verhaallijn 2

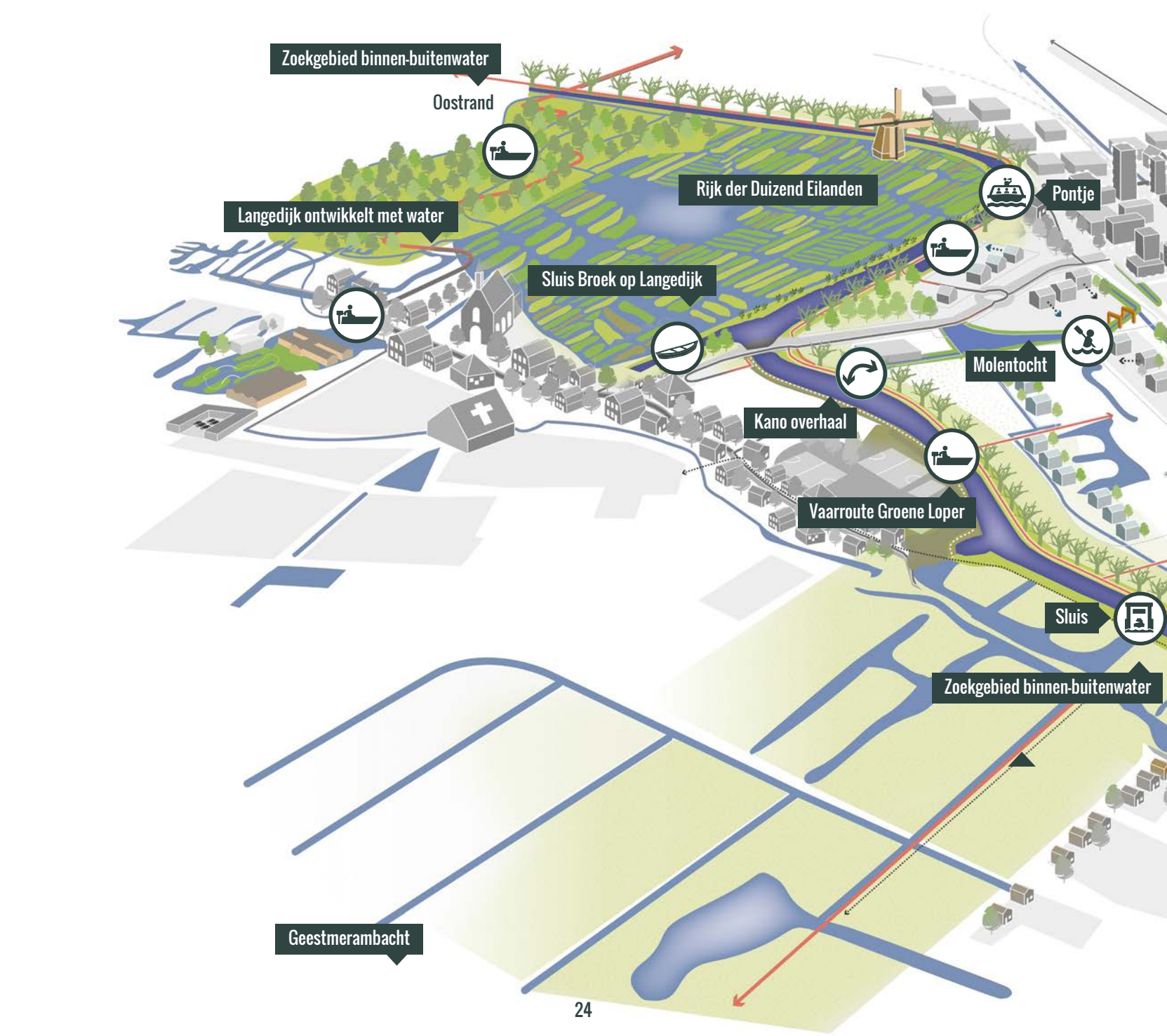
Water als zichtbaar en verbindend element

Het water staat aan de basis van de Kanaalpark. Natuurlijk door het kanaal zelf; een recreatieve en ecologische verbinding voor pleziervaart tussen Alkmaar en het noordelijk deel van de provincie Noord-Holland met haventjes in Broek op Langedijk en Broekhorn. Een kanaal dat intensief wordt gebruikt door roeiers, kanoërs en suppers. Ook een kanaal dat door de beroepsvaart (incidenteel) wordt gebruikt.

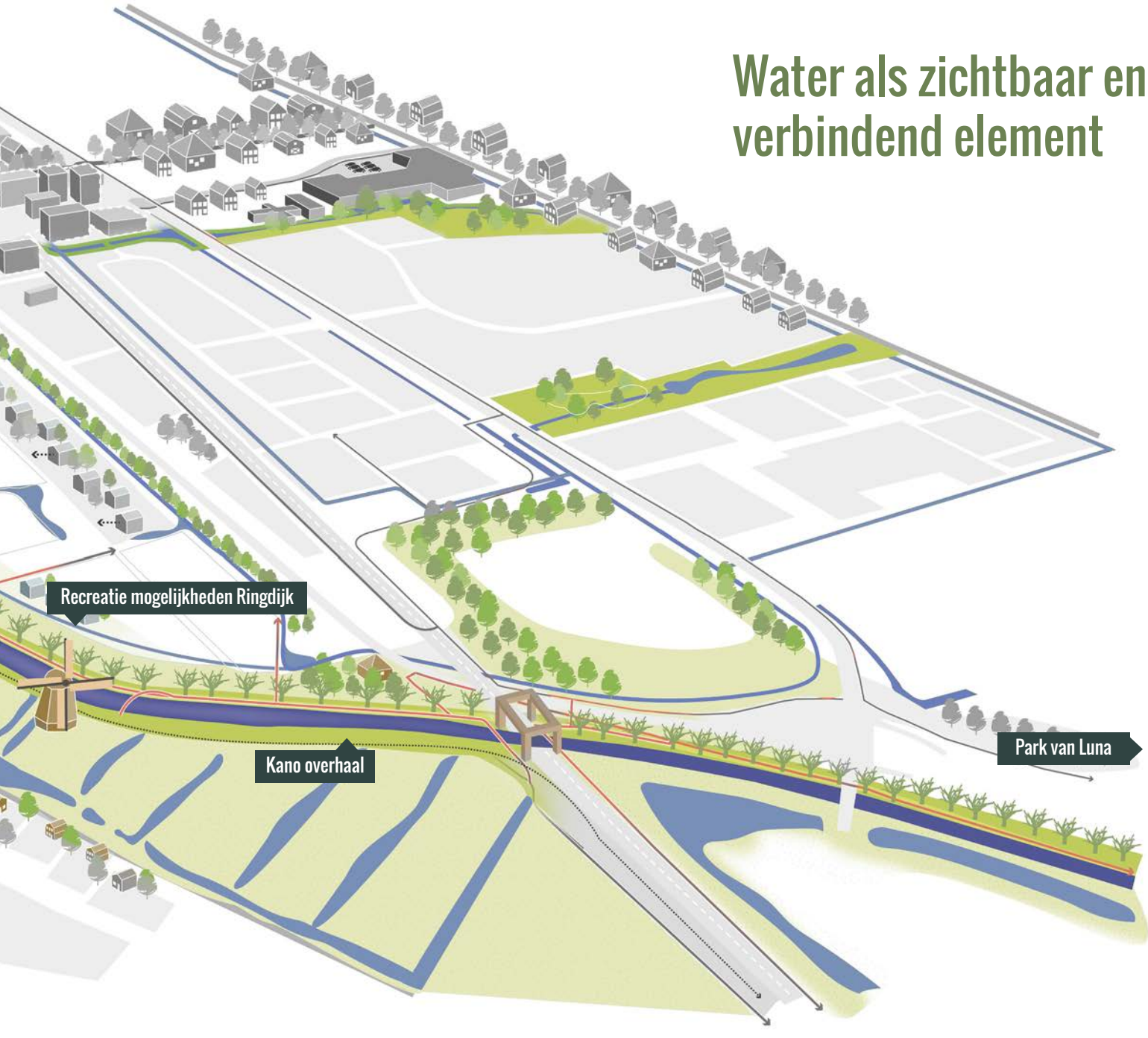

Langedijk zet vol in op het water. Met het programma 'Langedijk ontwikkelt met water' is het 'blauw' herontdekt. Dat levert tal van nieuwe verbindingen en initiatieven op. Ook in Heerhugowaard krijgt het blauw steeds meer waarde, onder andere aan de zuidzijde bij het Park van Luna. Maar ook de historische Molentocht, een verbinding tussen de Middenweg en het kanaal, mag niet ontbreken. Het is een kans om binnen- en buitenwater met elkaar te verbinden. Via meerdere verbindingen in het Kanaalpark wordt het binnenwater van Dijk en Waard letterlijk gekoppeld aan het buitenwater van het kanaal. Het creëert een nieuw fijnmazig blauw netwerk.

Zoekgebied binnen-buitenwater
Oostrand
Rijk der Duizend Eilanden
Pontje
Langedijk ontwikkelt met water
Sluis Broek op Langedijk
Molentocht
Kano overhaal
Vaarroute Groene Loper
Sluis
Zoekgebied binnen-buitenwater
Geestmerambacht

Water als zichtbaar en verbindend element

Waterverbindingen in Dijk en Waard

Het blauwe netwerk in en rond het Kanaalpark maakt deel uit van een groter Dijk en Waards watersysteem, waarbij het de ambitie is om de recreatieve mogelijkheden in en rond het water te versterken. Water wordt ook steeds nadrukkelijker ingezet als kwaliteit om aan te wonen.

foto: Onbekend / Collectie Regionaal Archief Alkmaar / RAA012005353

Luchtfoto van Langedijk van voor de ruilverkaveling. Het eilandenrijk strekt zich aan beide zijden ver uit en aan weerszijden van de Dorpsstraat lopen brede waterlopen.

foto: Aerophoto Schiphol

Luchtfoto van Heerhugowaard uit 1972 waarop te zien is hoe de eerste uitbreidingen goed passen binnen de verkaveling van de droogmakerij.

Noord-Scharwoude met de RK Kerk en verder naar het noorden. Voor de demping van de Voorburggracht verbonden vele kippenbruggetjes de Dorpsstraat met de bebouwde eilanden aan de overzijde.

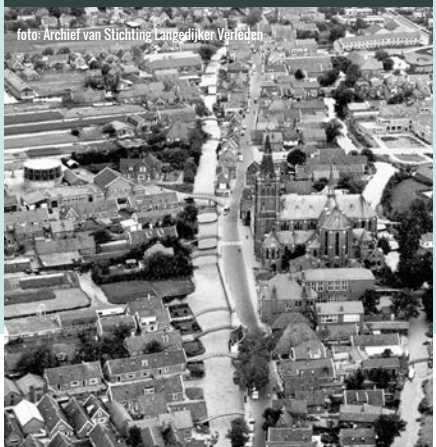

foto: Archief van Stichting Langedijker Verleden

Water zit in de genen van Dijk en Waard

Water is in Dijk en Waard overal en in vele vormen aanwezig. Sinds de middeleeuwen bewerken de bewoners in het gebied het waterrijke landschap voor voedsel en handel op velerlei manieren. Aan weerszijden van het Kanaal, de vroegere Ringsloot tussen het Geestmerambacht en de Waard, is zo een rijkgeschakeerd landschap ontstaan.

Aan de lange dijk lag tot aan de jaren zeventig van de vorige eeuw een mozaïek van drooggelegde meren en door sloten omspoelde tuinbouwkavels. In de winter werd het water voor de visvangst gebruikt, in de overige seizoenen voor de tuinbouw. Al in de zestiende eeuw begonnen de bewoners de landbouwkavels op te delen – te scheuren – en sloten uit te baggeren voor het ophogen van de grond om de teelt van aardappelen, uien, wortels en vooral kool mogelijk te maken. Brede sloten liepen aan weerszijden van de Dorpsstraat, de zeven kilometer lange dijk waarop de boerderijen en tuinderswoningen verschenen. Talrijke kippenbruggen stelden de bewoners in staat hun woningen op de eilanden aan de westzijde van de sloot te bereiken. Met de ruilverkaveling, die tussen 1954 en 1976 plaatsvond, verdwenen de sloten aan de westzijde van de Langedijk onder een dikke laag zand. De tuinbouwkavels konden zo groter worden gemaakt en de bedrijven beter bereikbaar. Het water werd tot een regelmatig patroon van sloten teruggebracht. Ook binnen en langs de randen van het dorp werd veel water gedempt voor de bouw van nieuwe wijken en de doorstroom van het autoverkeer. Aan de oostzijde van de Langedijk bleef een klein deel van het uitgestrekte eilandenrijk bestaan.

Aan de oostzijde van het kanaal gebeurde het tegenovergestelde: in plaats van bredere waterlopen creëren, werd land van water gemaakt. De Waard, die door opeenvolgende stormvloeden tot een groot oppervlaktewater uitdijde, werd op initiatief van kooplieden uit Alkmaar en Amsterdam drooggelegd. Daarmee creëerden zij een droogmakerij met een strak raster van sloten en wegen. Hier was, in tegenstelling tot het Dijkse landschap, geen sprake van een vaarpolder, maar van een rijpolder. Het vervoer van vee- en landbouwproducten vond vooral over land plaats. Door de landbouwcrisis van 1870 en de introductie van kunstmest enkele decennia daarvoor gingen boeren ook in de Heerhugowaard over op tuinbouw. Na de oorlog bood het regelmatig opgedeelde land van sloten en wegen de ideale voorwaarden voor de bouwexplosie die Heerhugowaard tot de snelst groeiende gemeente van Noord-Holland maakte.

Wie over land tussen beide zijden van Dijk en Waard reist, ervaart het water misschien als een barrière. Maar vanaf het water gezien vormt het een prachtig netwerk van verbindingen, hier en daar vergemakkelijkt door een sluis, een kolk of natuurlijk de vele bruggen. Was het water lange tijd een belangrijke bestaansbron en transportroute voor het economisch verkeer, het waterrijke landschap biedt nu uitgelezen mogelijkheden voor recreatie. De nauwe verbondenheid tussen de bewoners en het water is daardoor nog overal voelbaar.

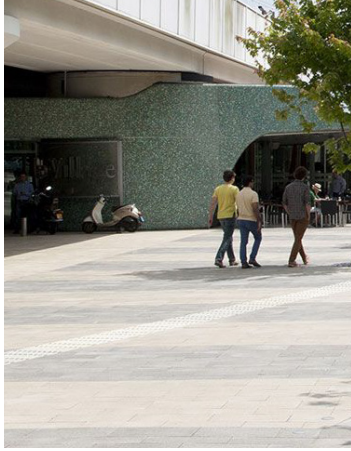

Verhaallijn 3

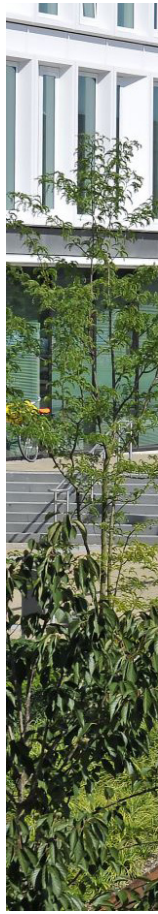
Adres voor nieuwe ontwikkelingen en voorzieningen

Aan de randen van het Kanaalpark zijn verschillende gebiedsontwikkelingen in voorbereiding of in uitvoering. Rond het stationsgebied is de ambitieuze, stedelijke transformatie reeds gestart. Ook de Scheg, de Westpoort, het Stadshart en de Oostrand bieden kansen voor (grootschalige) verdichting. Er zijn ook kleinschaligere inbreidingskansen met onder andere het Rodeoterrein, Bijvoet en de omgeving van het Havenplein. Voor beide zijden van het Kanaalpark geldt dat groen en blauw een enorme (verblijfs)kwaliteit toevoegt aan deze ontwikkelingen. Daarbij is het van belang dat er routes voor wandelaars en fietsers komen die de nieuwe woningen op een aangename manier verbinden met het Kanaalpark.

Ook de recreatieve potentie van het Kanaalpark staat als een paal boven water. Met de havens van Broek op Langedijk en Broekhorn, Museum Broekerveiling, een fijnmazig netwerk van fiets- en wandelverbindingen en tal van kleinschalige recreatieve voorzieningen heeft het Kanaalpark een uitgelezen kans om ook nieuwe recreatieve voorzieningen aan zich te binden.

Rondom het station ontstaat een aantrekkelijk woon-werkgebied waar de parksfeer voelbaar is

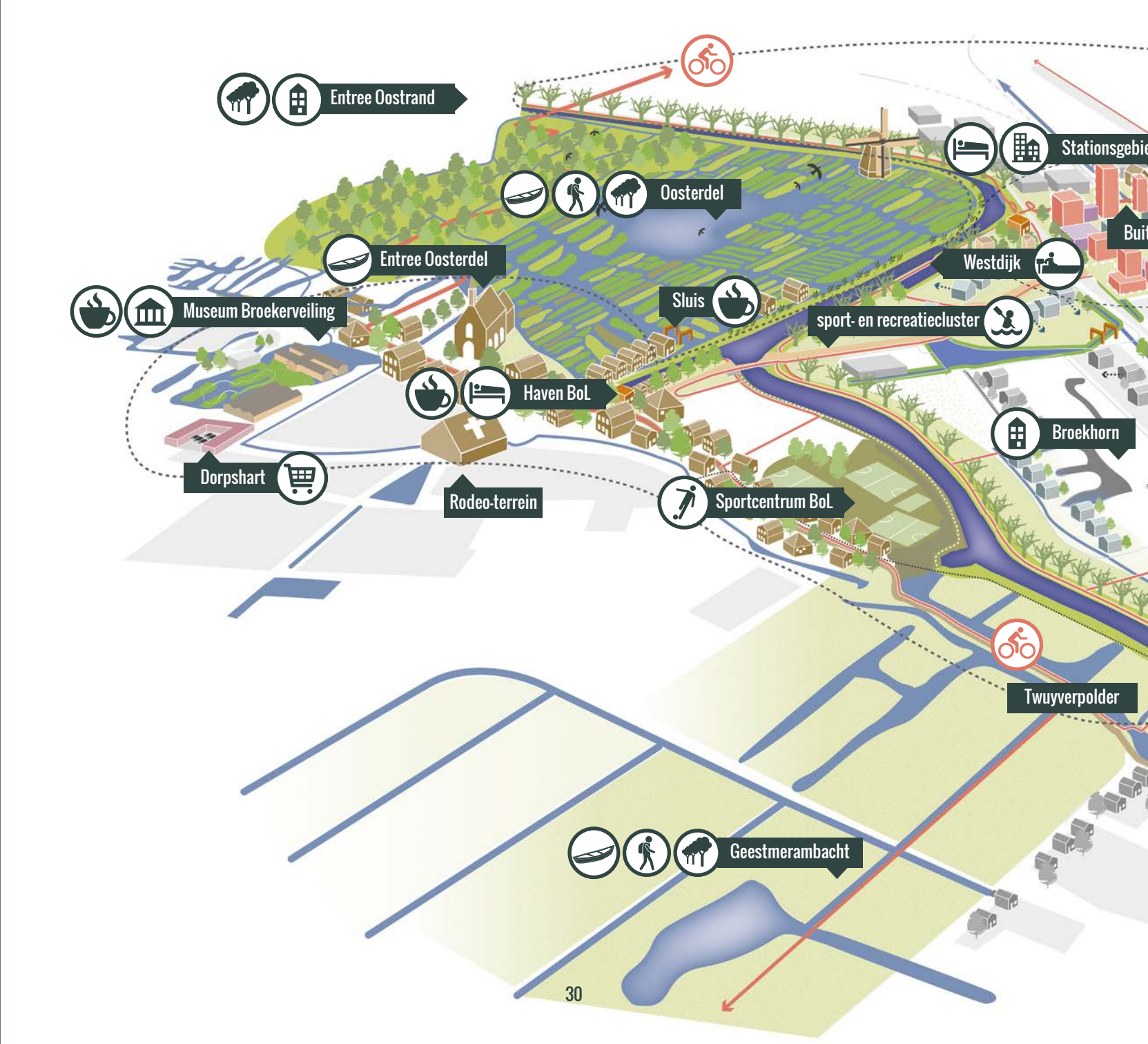

Ruimte voor bijzondere flexwerk concepten

Entree Oostrand
Oosterdel
Entree Oosterdel
Museum Broekerveiling
Sluis
Westdijk
sport- en recreatiecluster
Haven BoL
Broekhorn
Dorpshart
Rodeo-terrein
Sportcentrum BoL
Twuyverpolder
Geestmerambacht

Adres voor nieuwe ontwikkelingen en voorzieningen

Economisch profiel

Het Kanaalpark en de diverse daaraan grenzende deelgebieden bieden kansen om de economie van Dijk en Waard te versterken. De gehele zone vormt het geografische hart van de nieuwe gemeente. Voor de economische ontwikkeling is met name het Intercitystation van grote betekenis. In het Masterplan Stationsgebied is een ontwikkeling naar een meer stedelijk, gemengd woon-werkgebied opgenomen met zowel een substantiële intensivering/verdichting als een sterk verbeterde inrichting van de openbare ruimte en meer groen. Dat is een logische lijn, waarbij de intensiteit van het ruimtegebruik toeneemt naarmate de afstand tot het station kleiner wordt.

De inhoudelijke economische profilering van het gebied rust op een combinatie van de onderscheidende karakteristieken van de economie van Dijk en Waard en de knoopwaarde van de locatie door de aanwezigheid van het Intercitystation. De knoopwaarde nodigt als het ware uit om functies te bundelen die baat hebben bij de goede bereikbaarheid en/of de daarmee samenhangende ontmoetingsfunctie. Het versterken en uitbouwen van de al aanwezige zorgfuncties en onderwijsvoorzieningen past daarin. Ook het faciliteren van ontmoeting – o.a. horeca, vergaderaccommodaties, flexwerkmogelijkheden (à la Spaces, et cetera) – berust op die goede knoopwaarde. Die knoopwaarde komt pas tot wasdom als er een goede 'plaatswaarde' – een juiste mix en intensiteit van functies – aan

Ruimte voor kennisintensieve functies en bijzondere mengvormen (kantoren + werkplaats)

wordt toegevoegd. Traffic-functies – gezond en minder gezond fastfood, mobiliteitsverhuur, 'to go'-achtige winkels – krijgen hier ook een plek.

In Dijk en Waard wordt – onder het motto Duurzame Doeners & Makers – ingezet op twee clusters van activiteiten: het agrofoodcluster en het verduurzamingscluster, waarbij onder die laatste bedrijvigheid rond duurzaamheid, energietransitie en circulaire economie wordt verstaan. Voor de kennisintensieve onderdelen van die clusters – onderwijs, ingenieurs-/ontwerpbureaus, consultancies, creatieve industrie, belangenorganisaties, et cetera – bieden het Kanaalpark en in het bijzonder de stationsomgeving fantastische kansen. Iets verder van het station kan daarbij ook gedacht worden aan vormen van kleinschalige productie. Zichtbaarheid van de twee clusters in het gebied kan de vitaliteit van het gebied vergroten. Ook een combinatie van leren en werken en ruimte voor spin-off bedrijvigheid versterken het profiel.

Knooppunt aan de Zaancorridor

De verdichting rond het station van Dijk en Waard en versterking van het Museum Broekerveiling passen naadloos in het provinciale beleid. Het station van Dijk en Waard neemt een bijzondere positie in: het is zowel onderdeel van de Helderse lijn als van de Zaancorridor. Voor de Zaancorridor wordt in gezamenlijkheid gewerkt aan een ontwikkelperspectief. Onder de noemer 'Long Island' staat de interactie tussen landschap en verstedelijking centraal. Station Dijk en Waard is ook de zuidelijke toegangspoort naar de Helderse lijn en de landschappen van Noord-Holland Noord. Het station Dijk en Waard krijgt op deze manier het predicaat 'Buitenpoort'.

Recreatieve potentie van het kanaalpark

Dat het stationsgebied deel uitmaakt van het Kanaalpark en daarmee tevens op een steenworpafstand van een schitterende blauwgroene buitenruimte ligt, vormt een mooie complementaire economische ontwikkelingsmogelijkheid. Toeristisch-recreatieve bedrijvigheid (overnachtingsmogelijkheden, recreatiebedrijvigheid, passantenhaven, supverhuur, elektrische scooterverhuur, et cetera) en culturele functies zijn hier goed mogelijk. Die recreatieve kant en de andere economische functies kunnen elkaar versterken: de groenblauwe zone draagt bij aan de kwaliteit en plaatswaarde van de stationsknoop. De stationsknoop draagt bij aan het draagvlak voor de havens en de activiteiten aan en rond de oevers en het water. Ook Museum BroekerVeiling, de haven en het Oosterdelgebied vormen hiervan een onlosmakelijk onderdeel. Daarmee ontstaat een Buitenpoort met een zowel stedelijk als landelijk karakter. Er liggen kansen voor uitbreiding van de culturele arrangementen met andere regionale trekpleisters, zoals het Kaasmuseum in Alkmaar en het Poldermuseum aan de Huygendijk. Dat draagt in gezamenlijkheid bij aan het op gang brengen van een 'tegenspits'. Station Dijk en Waard, het begin van een dagje uit.

Op en aan het water is er ruimte voor verschillende activiteiten, van sport en waterrecreatie tot unieke hotelconcepten. Om de recreatieve kwaliteit te verbeteren is het belangrijk om meer groen en recreatiemogelijkheden op de maaiveldhoogte van de dijk te realiseren. Daardoor wordt het water zichtbaar en beleefbaar.

Middels nieuwe wandel- en fietsroutes langs en over het kanaal is het park goed verbonden met zijn omgeving.

Verhaallijn 4

Verbonden in alle windrichtingen

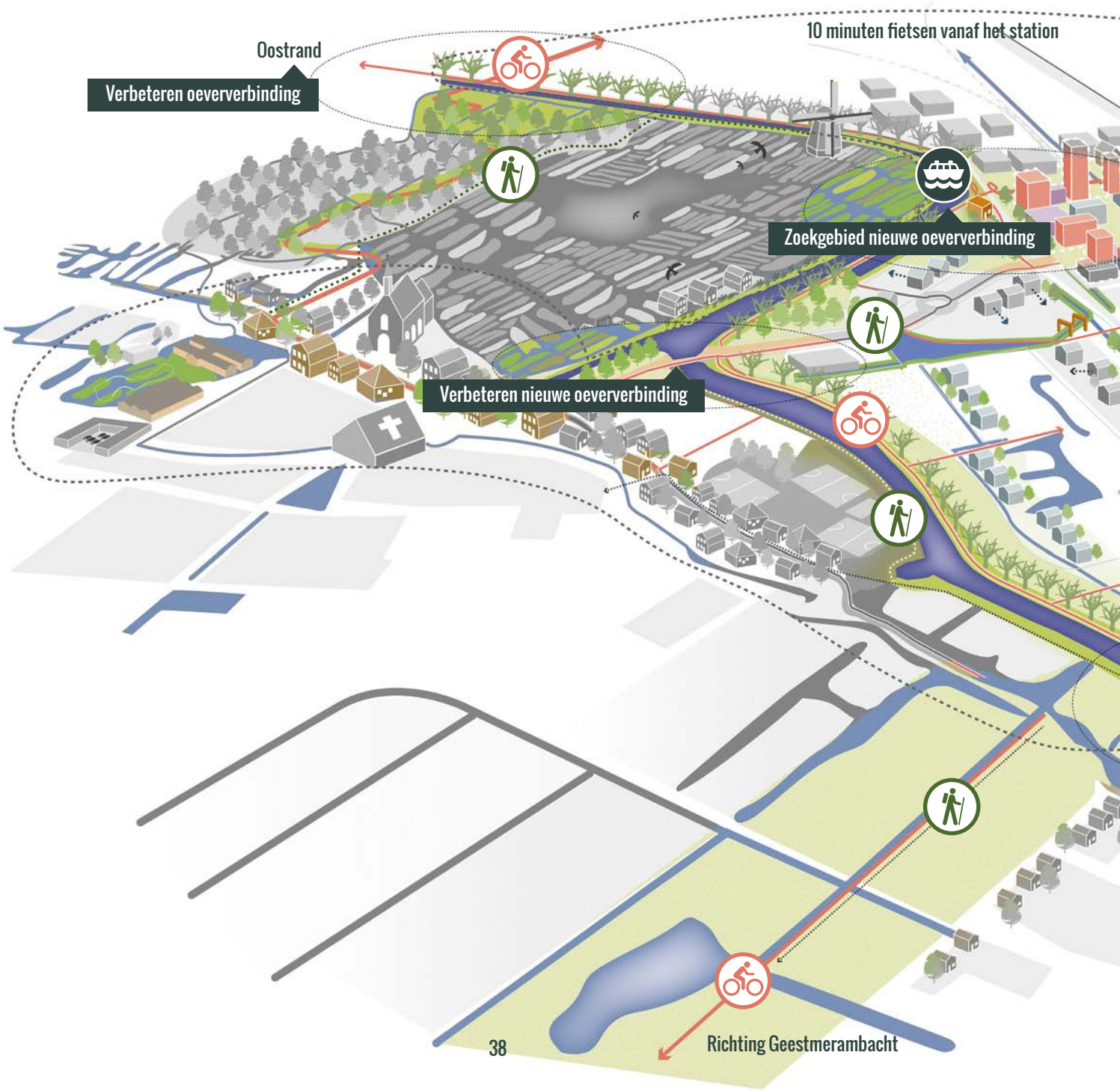

Het kanaal vormde eeuwenlang de grens tussen twee onderscheidende landschappen en was letterlijk een barrière met een beperkt aantal oeververbindingen. In het Kanaalpark wordt deze barrière geslecht. Het is de uitdrukkelijke wens om het gebied in alle windrichtingen optimaal te ontsluiten. Daarbij ligt de focus op langzaam verkeer. Voetgangers en fietsers krijgen alle aandacht.

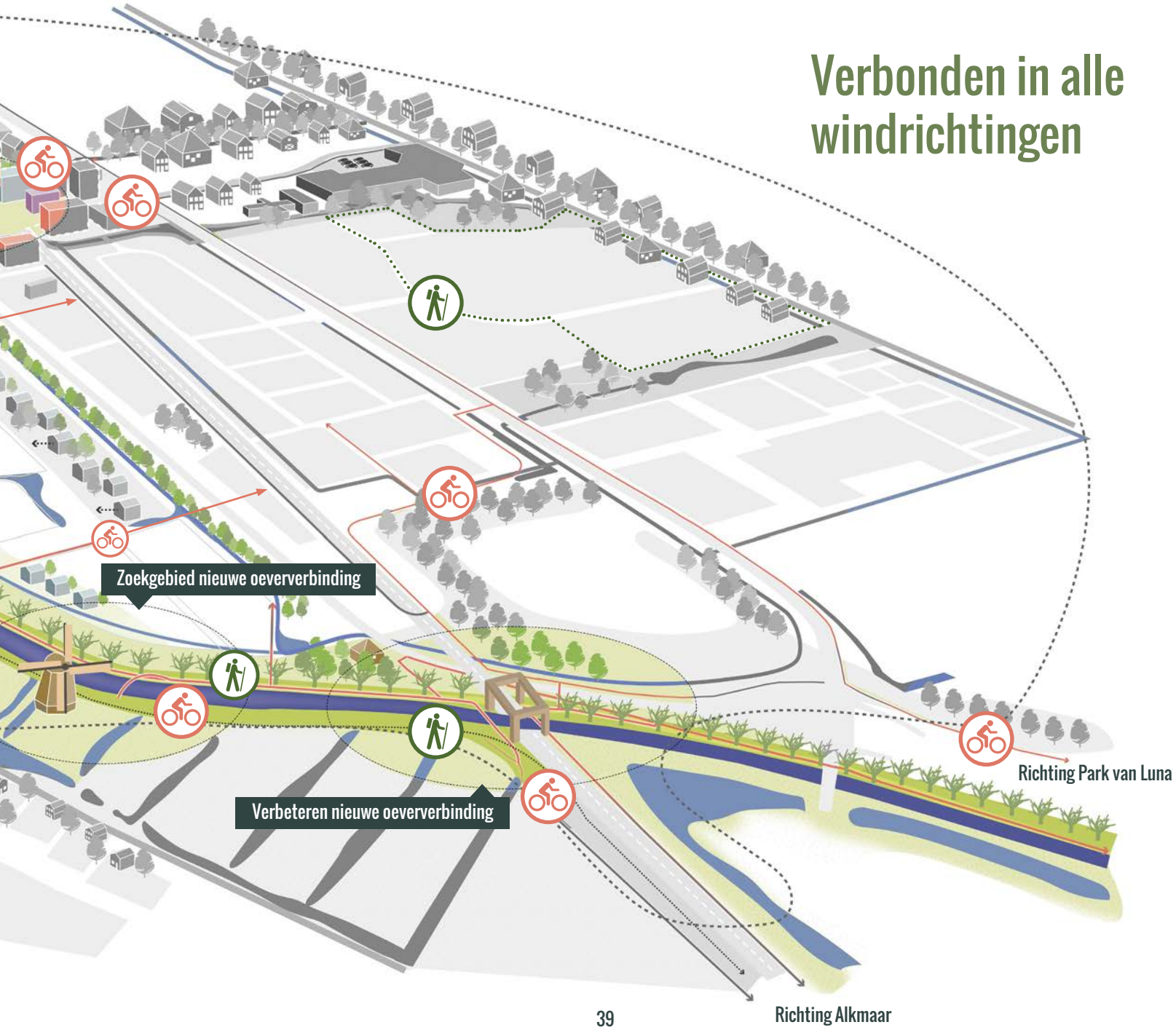
Het station is een cruciaal start- en eindpunt voor langzaam verkeer. De kwaliteit van fiets- en wandelverbindingen richting het station wordt verbeterd, waardoor grotere delen van Dijk en Waard binnen tien minuten fietsafstand komen te liggen. Snelle en recreatieve stromen worden waar mogelijk gescheiden. Wandelen in het Kanaalpark krijgt een nieuwe betekenis door in te zetten op het 'ommetje Kanaalpark'. Dit kan verbonden worden met andere 'ommetjes', zoals Eerstelingenpad, Geestmerambacht, Park van Luna en wandelroute Oosterdijk.

Bij dit fijnmazige netwerk horen ook nieuwe 'structuurverbindingen'. Met name de kwaliteit voor voetgangers en fietsers van de bruggen over het kanaal moet worden verbeterd. Daarbij is aandacht nodig voor bestaande bruggen (als de spoor- of Bolbrug en de Broekhornerbrug) en nieuwe oeververbindingen, zoals een voetveer van 'de Krul' naar het Oosterdel of mogelijk een 'kippenbrug' ter hoogte van de Twuyvermolen, een brug over het kanaal ten noorden van het Oosterdelgebied en verbeterde toegankelijkheid voor wandelaars en fietsers van Langebalkbrug.

10 minuten fietsen vanaf het station
Oostrand
Verbeteren oeververbinding
Zoekgebied nieuwe oeververbinding
Verbeteren nieuwe oeververbinding
Richting Geestmerambacht

Verbonden in alle windrichtingen

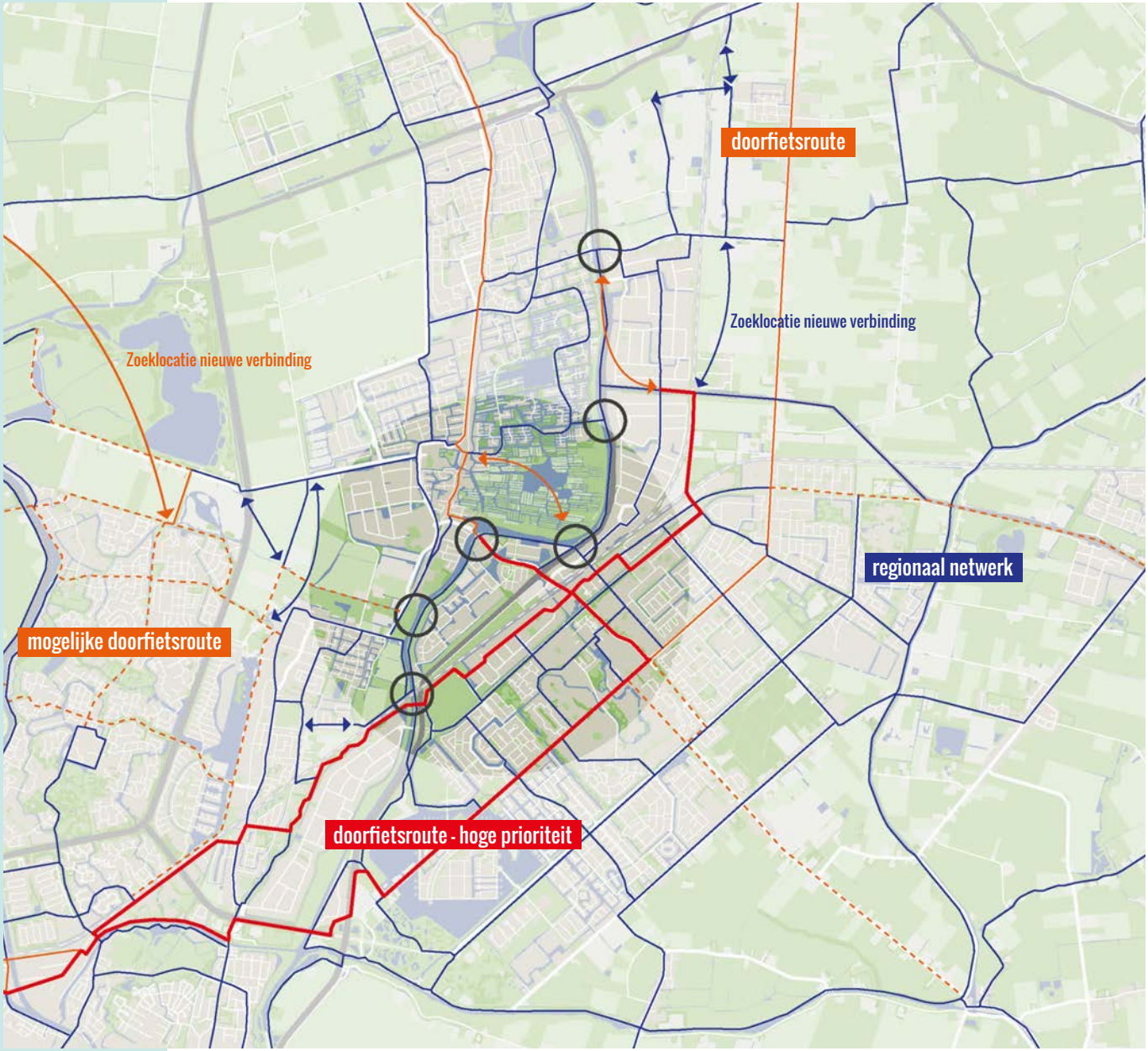
Regionaal fietsnetwerk

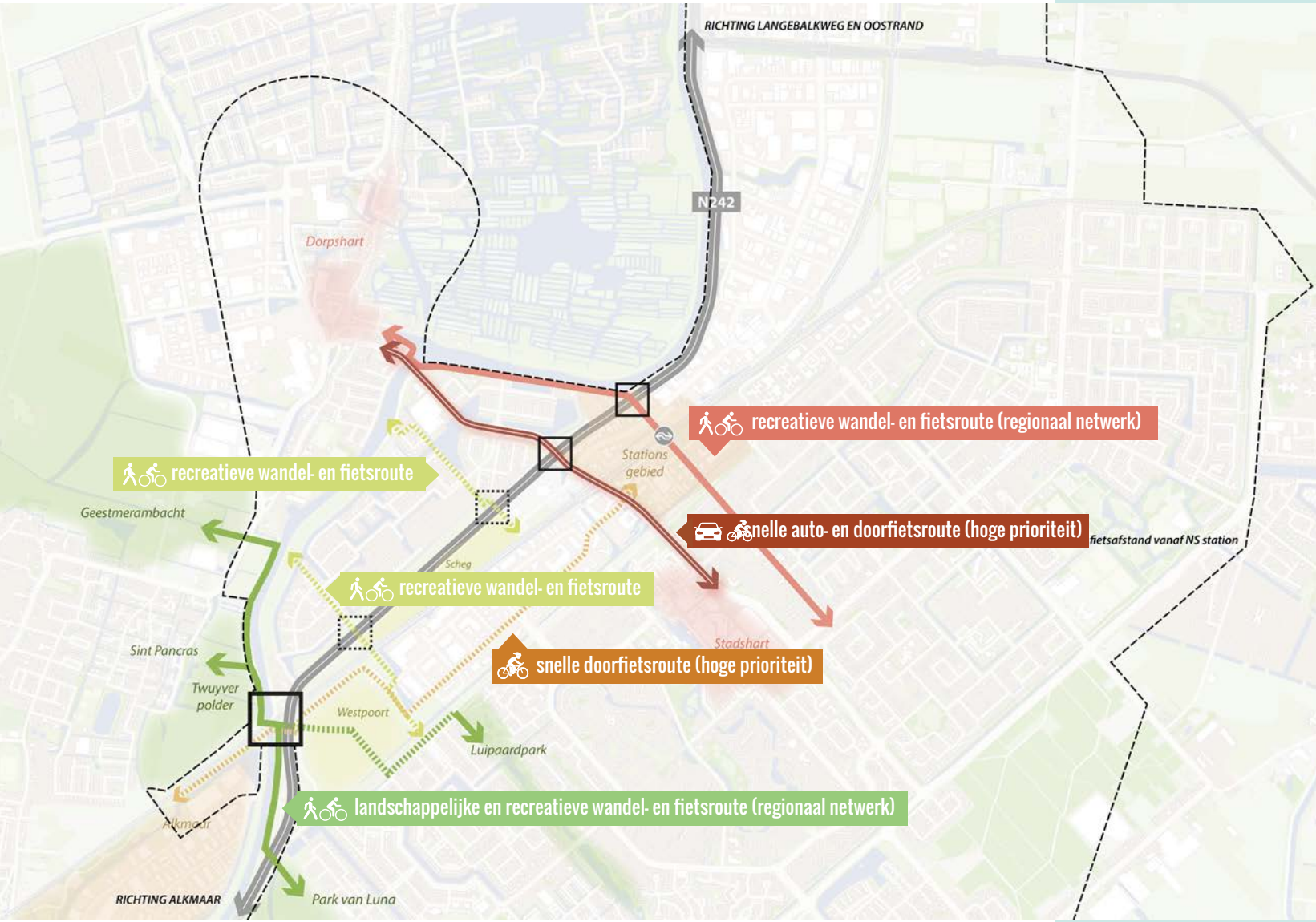
Het nieuwe fijnmazige systeem van het fietsverbindingen in het Kanaalpark is onderdeel van een groter regionaal fietsnetwerk. Ze voegen nieuwe kwaliteiten aan dat netwerk toe door de oost-westrelaties te verbeteren.

Frictieloze fietsroutes door het Kanaalpark brengen je snel op je bestemming in de regio.

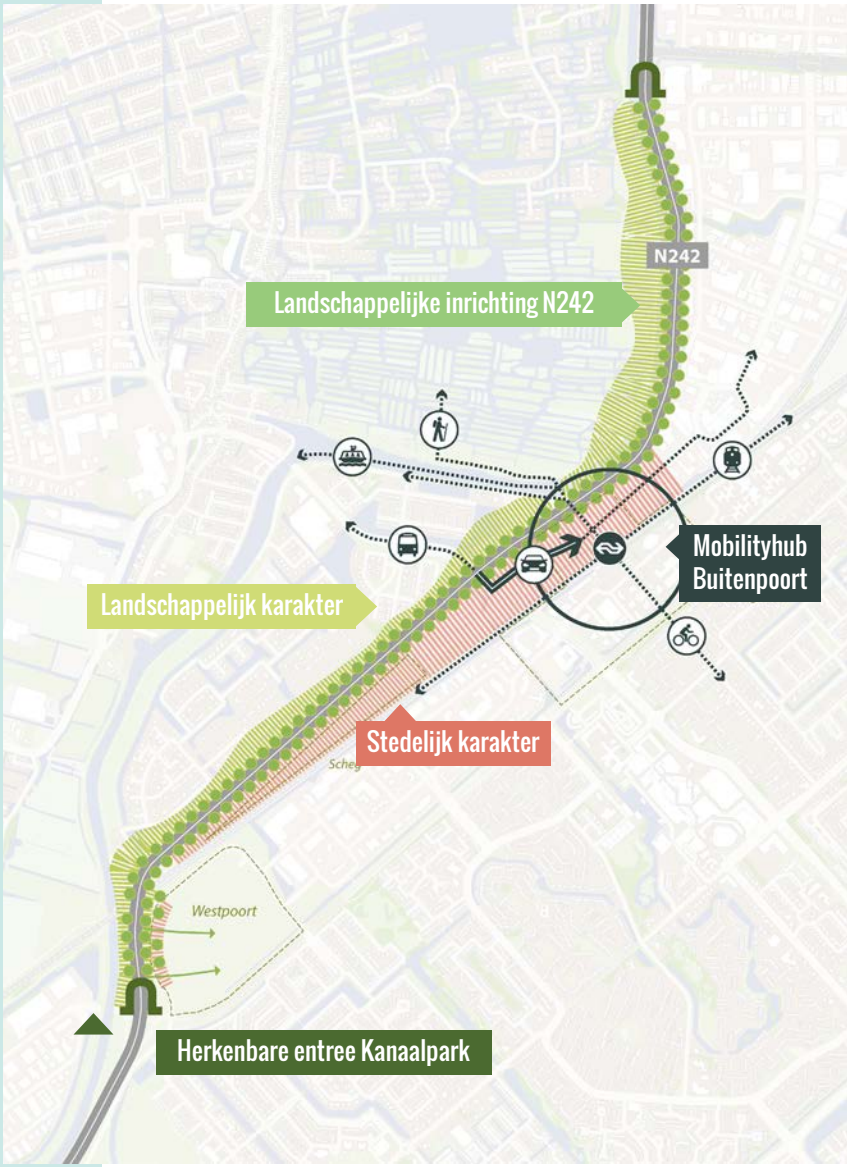

doorfietsroute
Zoeklocatie nieuwe verbinding
Zoeklocatie nieuwe verbinding
regionaal netwerk
mogelijke doorfietsroute
doorfietsroute - hoge prioriteit

RICHTING LANGEBALKWEG EN OOSTRAND
N242
Dorpshart
recreatieve wandel- en fietsroute (regionaal netwerk)
Stations gebied
recreatieve wandel- en fietsroute
Geestmerambacht
snelle auto- en doorfietsroute (hoge prioriteit)
fietsafstand vanaf NS station
Scheg
recreatieve wandel- en fietsroute
Stadshart
Sint Pancras
snelle doorfietsroute (hoge prioriteit)
Twuyver polder
Westpoort
Luipaardpark
landschappelijke en recreatieve wandel- en fietsroute (regionaal netwerk)
Alkmaar
RICHTING ALKMAAR
Park van Luna

Het Kanaalpark en de N242

Binnen de invloedsfeer van het Kanaalpark valt ook de N242. Met name aan de noordkant bij het Oosterdelgebied en aan de zuidzijde bij Bolbrug komen de N242 en het Kanaalpark letterlijk samen. Deze provinciale weg kan worden beschouwd als de economische levensader van de nieuwe gemeente en als belangrijkste centrale ontsluitingsweg van aangrenzende wijken en werkgebieden. Tegelijkertijd vormt deze weg op sommige plekken een ruimtelijke barrière, met name voor fietsers en voetgangers in oost-westrichting. Door bestaande dwarsverbindingen te verbeteren en nieuwe toe te voegen kan deze barrière in de toekomst worden geslecht. Met name bij de Bolbrug ligt er de kans om verschillende wandel-, fiets- auto- en vaarroutes beter te organiseren. Ook met de (her)inrichting van de N242 kan aansluiting worden gezocht met het Kanaalpark. Door deze weg goed landschappelijk in te passen met enerzijds met zicht op het groene landschap, anderzijds op het stedelijke landschap, kan deze weg op termijn een waardig onderdeel uitmaken van het Kanaalpark. Mogelijkheden voor bijvoorbeeld een verdiepte ligging worden bij provincie onder de aandacht gebracht, dit kan bijdragen aan het verminderen van de overlast voor omwonenden.

Verhaallijn 5

Herkenbare en continue groenstructuur

Het Kanaalpark bestaat uit een bonte mix van landschappelijke elementen. De nieuwe samenhang tussen deze gebieden draagt bij aan ecologische waarden en klimaatadaptatie in het gebied. Zo zijn het Oosterdelgebied en de oevers van het kanaal onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Zij krijgen meer betekenis in het Kanaalpark doordat de kwaliteit wordt verbeterd en er nieuwe groengebieden aan gekoppeld worden. Dat biedt volop kansen om de biodiversiteit in Dijk en Waard te versterken. Daar waar mogelijk worden nieuwe bomenrijen geplant, waardoor de continuïteit wordt gewaarborgd.

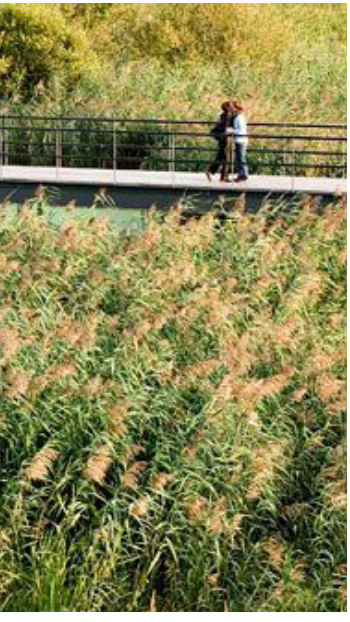
Deze ambitie heeft betrekking op de delen die tot de kern van het Kanaalpark behoren, maar ook tot de bestaande en nieuwe (groene) dwarsverbindingen. De historische Stationsweg vormt een karakteristieke dwarsverbinding, de Molentocht heeft ook deze potentie en aan de zuidzijde draagt een robuuste verbinding tussen Luipaardpark – Westpoort – Kanaalpark bij aan ecologische waarde. De polders rond de Twuyvermolen zijn al onderdeel van een grotere landschapsstructuur richting het Geestmerambacht. Hier ligt een opgave om deze ook als natuurverbinding in te richten.

Aanvullend op het Kanaalpark en de genoemde dwarsverbindingen is een derde structuur belangrijk, namelijk die van de droge schrale natuur. De spoordijk vormt hierin de kern, met daaraan gekoppeld de volkstuinen en de bloemrijke bermen van de brede Zuidtangent/ Broekerweg. Om dit te versterken zou standaard bij ontwikkeling van de bedrijventerreinen en woningbouwlocatie Westpoort-De Scheg, het Stationsgebied en Middenwaard de kans voor groene dakvlakken moeten worden benut. Versterken van het groen biedt kansen voor verkoeling en waterberging. Dat draagt bij aan de klimaatadaptieve vermogen van het gebied.

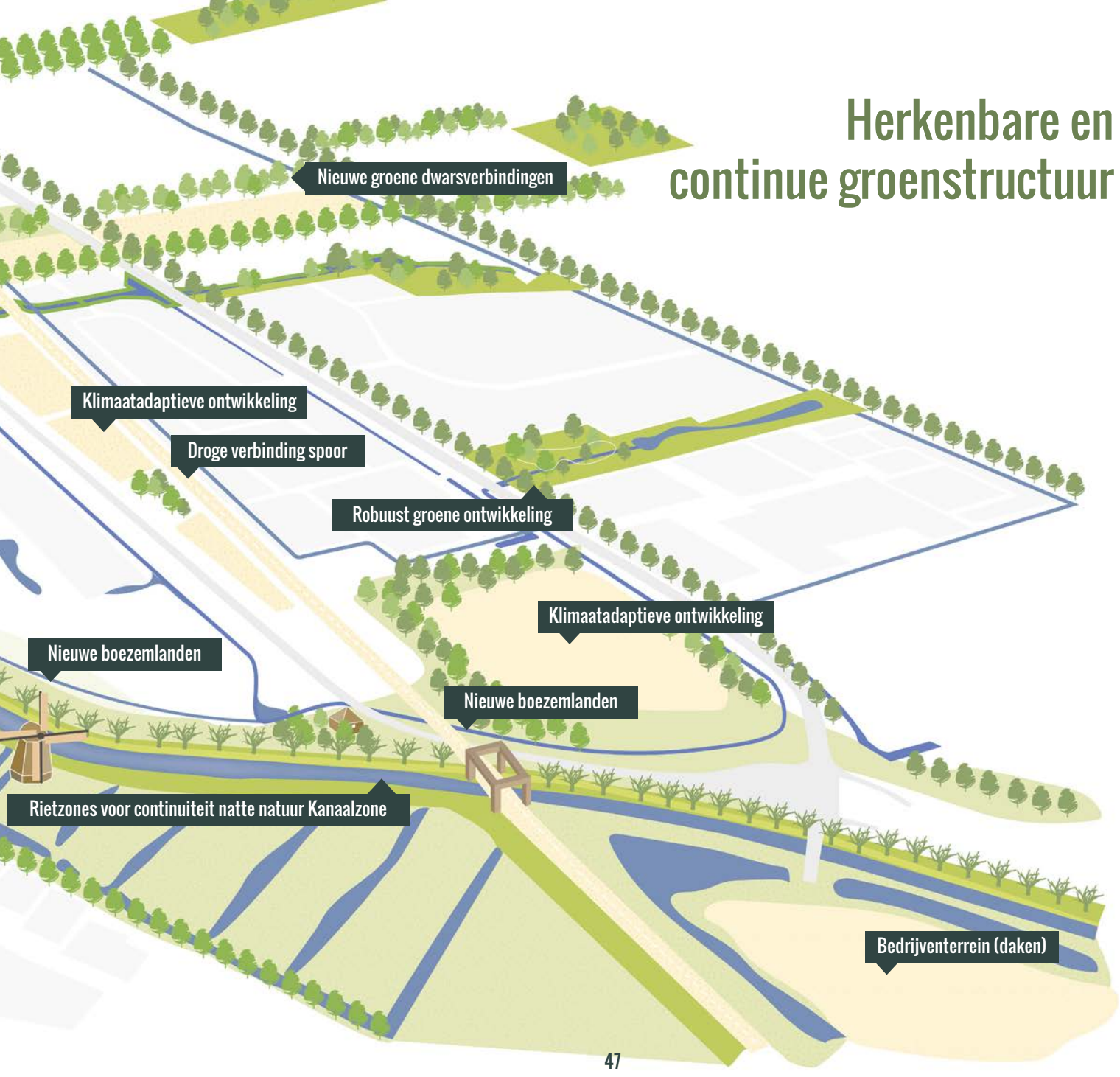

Door nieuwe en bijzondere groenelementen in te zetten wordt de sfeer van een landschapspark overal beleefbaar.

Bedrijventerrein (daken)
Boomrijke eilanden woongebied Oosterdel
Aansluiting Stationsweg
Landschapsreservaat Oosterdel
Westdijk vergroenen
Vergroenen Zuidtangent/Broekerweg
Bomenrijen als continuïteit
Bedrijventerrein (daken)
Kansen voor waterberging en verkoeling
Verbinding Groene Loper

Herkenbare en continue groenstructuur

Kanaalpark als schakel in de groene loper

Het Kanaalpark versterkt het systeem van groenverbindingen in de regio.

Ecologie en biodiversiteit

Het Kanaalpark wordt een plek voor mens en dier

Het Kanaalpark combineert enkele bijzondere groenstructuren en biedt de kans deze te accentueren, te versterken en te verbinden. Dominant hierin is het kanaal zelf, een breed boezemwater dat net buiten het directe plangebied grote kwaliteit heeft met boezemlanden; bloemrijke rietlanden, vaak op drijvende wortelmatten. Hierin leven vele insecten en vogels, maar ook vissen, reptielen, kleine zoogdieren en zelfs de otter als oprukkende icoonsoort.

In het Kanaalpark kan deze structuur versterkt en doorgezet worden tot een samenhangende structuur, bijvoorbeeld door herprofilering van de Westdijk of natte inrichting rond de Twuyvermolen. Daarnaast bevindt zich het Oosterdelgebied, met een open gedeelte met veel water, oeverzones en gecultiveerde eilandjes. Ten noorden ervan ligt een bebost en bewoond gedeelte met beschutte wateren, vele vleermuizen en vogels.

Problemen in het gebied, zoals de rivierkreeftjes en woelratten, kunnen worden opgelost met een ecologische benadering met meer natuurlijke vijanden en habitatvariatie. Hiervoor kan, ook in het kader van het Kanaalpark, meer watervegetatie voor snoeken worden toegevoegd in combinatie met vlonderpaden voor recreatieve toegankelijkheid. Ook kunnen, voor reigerachtigen, bosjes worden vrijgemaakt en oeverprofielen aangepast. Via enkele vispassages en visvriendelijke gemalen kunnen het kanaal en de polderwateren aan beide zijden ook voor vis tot een samenhangend systeem gemaakt worden. Dit wordt onder andere verder uitgewerkt in het project ‘Toekomstbestendig Oosterdel’.

Tenslotte is er de bosstructuur van polderbossen, nu nog vaak geïsoleerd liggend of doodlopend. Het Kanaalpark kan, bijvoorbeeld door woningbouw in de Westpoort te combineren met een robuuste groene ontwikkeling, een verbindende schakel vormen in deze structuur en deze daarmee versterken. Samen vormen deze maatregelen een groene landschappelijke basis voor de overige parkfuncties.

In het Kanaalpark liggen kansen om kleinschalige projecten en bouwwerken volledig uit te voeren in duurzame materialen

Duurzame energieproductie wordt op slimme manieren ingepast in het landschap

Kansen voor aquathermie

Het Kanaalpark wordt een plek waar inwoners van Dijk en Waard zich kunnen opladen.

Verhaallijn 6

Bron van energie

Het Kanaalpark wordt een plek waar inwoners van Dijk en Waard zich kunnen opladen. Een gebied waar de bezoeker energiek vandaan komt. Het kanaal heeft ook de potentie om letterlijk energie te geven aan de omliggende wijken en buurten. Er liggen kansen om stevig in te zetten op aquathermie, waarbij het kanaal als bron van thermische energie fungeert.

In potentie kan, afhankelijk van de te onderzoeken en gewenste scenario's, middels aquathermie warmte (in de zomer), koude (in de winter) onttrokken worden uit het kanaal en opgeslagen worden in bodemenergiesystemen (WKO's). De WKO's kunnen de opgeslagen warmte in de winter gebruiken om gebouwen te verwarmen en de opgeslagen koude om in de zomermaanden gebouwen te koelen. Idealiter gaat een dergelijk systeem samen met het instandhouden van ecologisch gunstige of juist creëren van gunstigere temperaturen van het oppervlaktewater.

Het Kanaalpark levert een forse bijdrage aan de duurzaamheidsambities van Dijk en Waard. Door te vergroenen wordt de gemeente klimaatadaptiever, dat wil zeggen: beter in staat om te reageren op klimaatveranderingen als extreme hitte en overvloedige regenval. Het water biedt verkoeling op warme dagen. Deze verkoelende kwaliteit kan zoveel mogelijk 'infiltreren' in de omliggende gebieden.

Op Urban Dance Grounds kun je deelnemen aan niet-competitieve activiteiten. Voor veel kinderen een welkome afwisseling op voetbalveldjes.

Sociale duurzaamheid

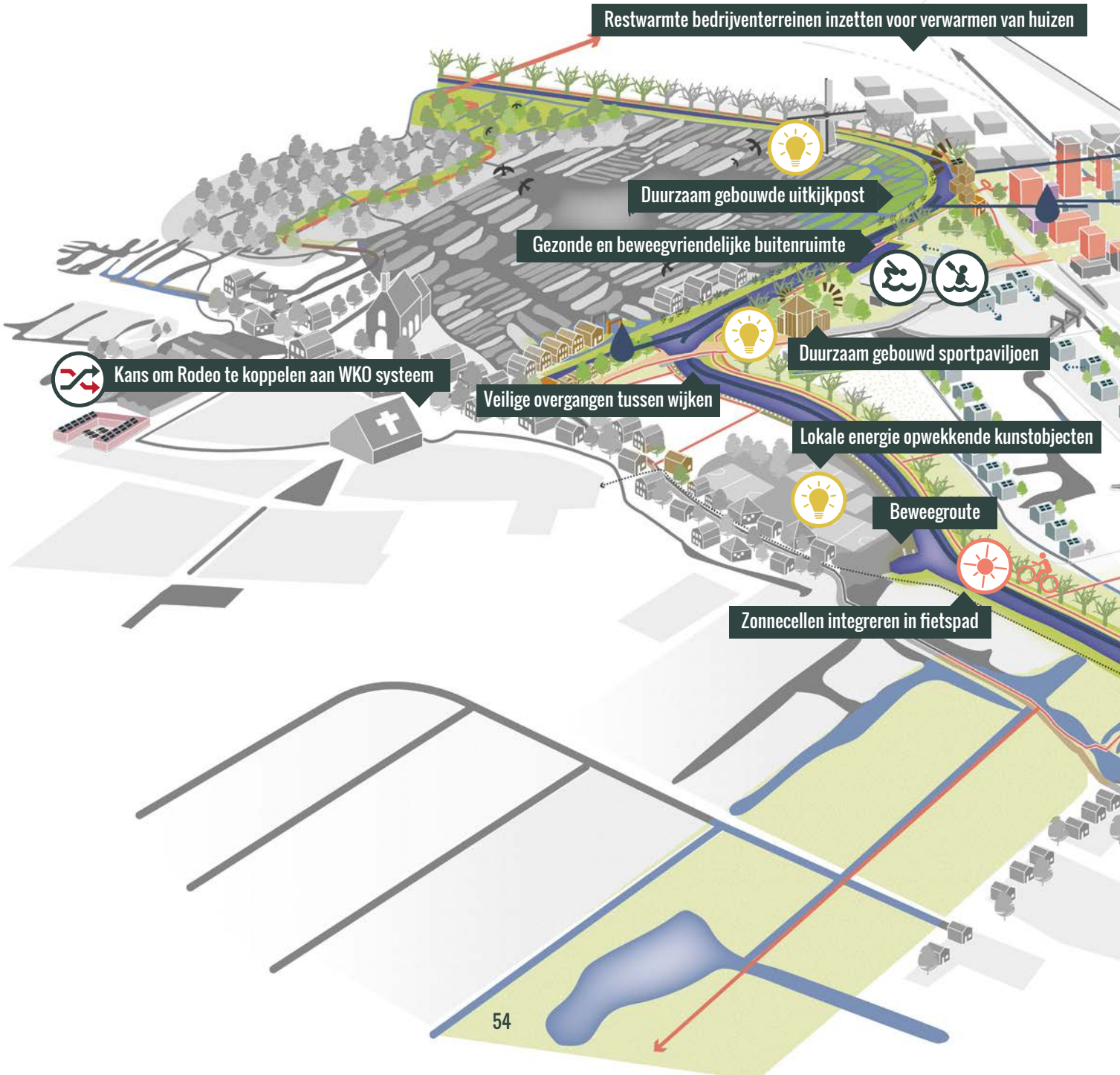
Duurzaamheid is meer dan klimaatadaptatie en energie. In het Kanaalpark gaat het ook om sociale duurzaamheid. De visie voorziet in een grote veelzijdigheid van behoeften: plekken voor jeugd, voor ouderen, voor gezinnen en voor iedereen die niet in een hokje past. Het Kanaalpark moedigt aan om te investeren in leefbaarheid en heeft sociale kwaliteit. Het stimuleert ontmoeting en daarmee sociale cohesie. Groen, schoon, zichtlijnen, verlichting zijn belangrijke uitgangspunten voor een duurzame gebiedsontwikkeling. Een (groene) buitenruimte waar mensen kunnen ontspannen, dingen kunnen beleven en trots op kunnen zijn draagt bij aan het prettig voelen in Dijk en Waard en hiermee ook aan het veiligheidsgevoel. Expliciete aandacht daarbij verdient 'beweegvriendelijkheid'. Het Kanaalpark draagt bij aan een gezondere leefstijl en zet in op sport, spel en beweging in de (openbare) ruimte. Mentale en fysieke gezondheid zijn kernwaarden in de visie. Een open(baar) terrein waar plek is voor initiatieven zoals openluchttheatervoorstellingen, kleine festivalletjes, huttendorpbouw of incidenteel een openlucht bioscoop vergroten de sociale cohesie.

Een beweegroute met voorzieningen zoals kluisjes en watertappunten, of bootcamp- of beweeginstructies onderweg, nodigt mensen uit te sporten.

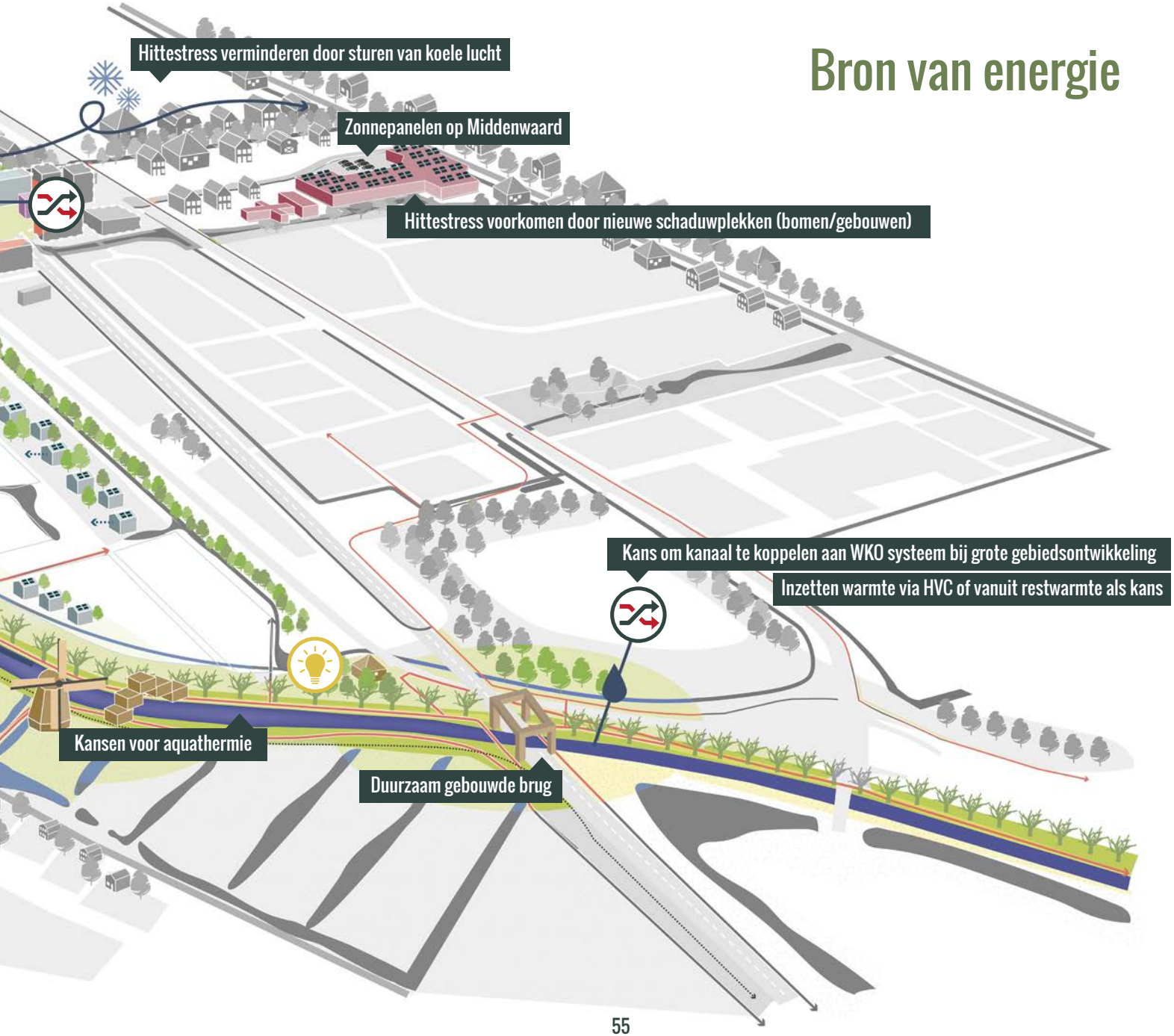

De Speeltuinbende zet zich in voor speelplekken die ook voor kinderen met een beperking geschikt zijn.

Restwarmte bedrijventerreinen inzetten voor verwarmen van huizen
Duurzaam gebouwde uitkijkpost
Gezonde en beweegvriendelijke buitenruimte
Duurzaam gebouwd sportpaviljoen
Kans om Rodeo te koppelen aan WKO systeem
Veilige overgangen tussen wijken
Lokale energie opwekkende kunstobjecten
Beweegroute
Zonnecellen integreren in fietspad

Bron van energie

Bijzondere inrichtingselementen geven aan dat je in het Kanaalpark bent

Verhaallijn 7

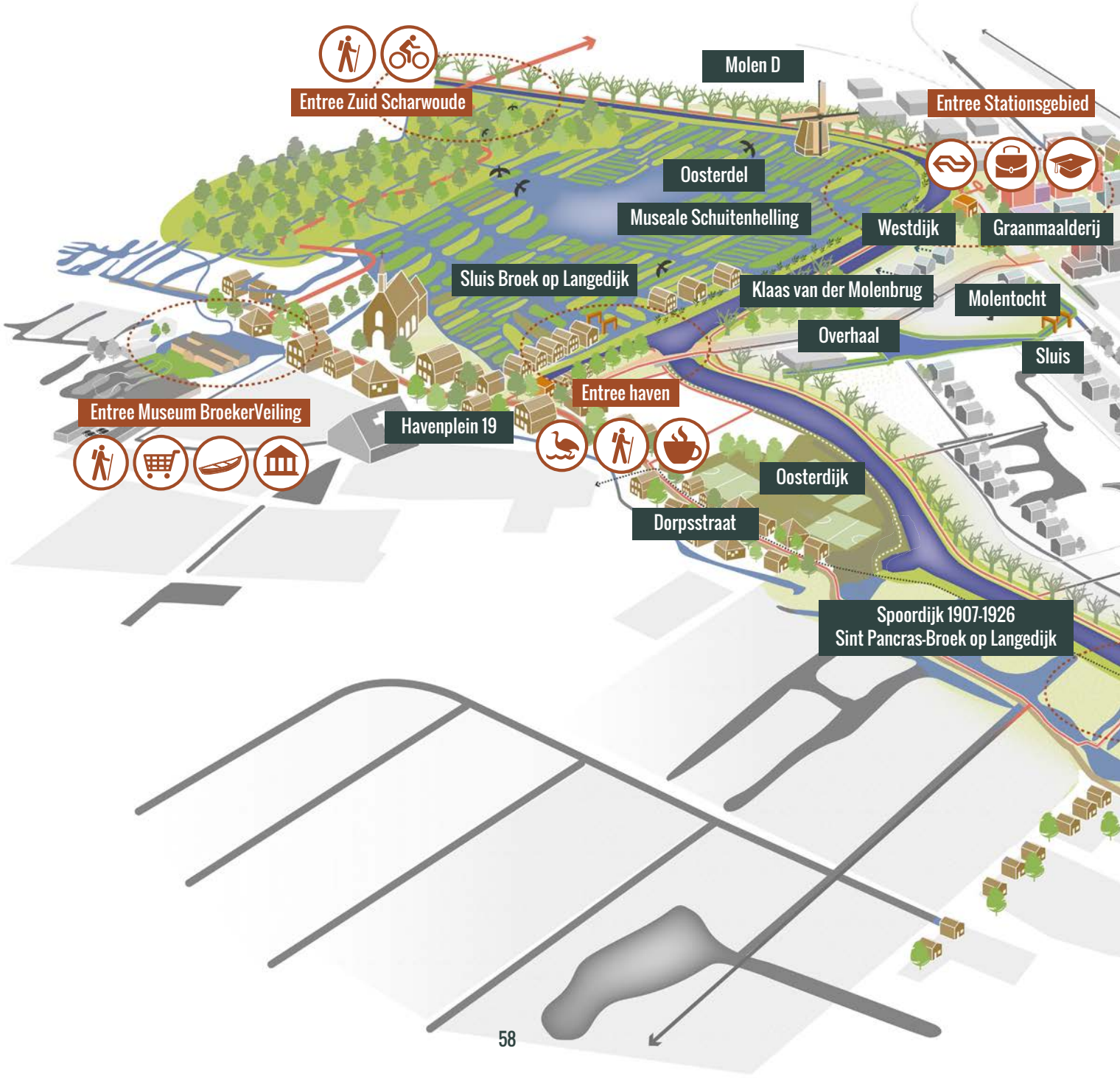
Karakteristieke oriëntatiepunten en parkentrees

In het Kanaalpark komt de rijke geschiedenis van het gebied tot leven. Er zijn tal van plekken, gebouwen en structuren die die cultuurhistorische waarde vertegenwoordigen. Uiteraard de markante molens langs het kanaal, de museale schuitenhelling bij de sluis en Museum Broekerveiling. De jongere geschiedenis van de droogmakerij etaleert zich met de (voormalige) overhaal en (voormalige) graanmaalderij aan de Westdijk. De Stationsweg aan in Heerhugowaard en het Havenplein aan de Dorpstraat in Langedijk zijn structuren die gekoesterd worden.

Het is een kans om het Kanaalpark zelf op korte termijn zichtbaar maken en deze geschiedenis beleefbaar te maken, bijvoorbeeld door informatieborden toe te voegen. Hier wordt de 'immateriële' kant van de geschiedenis verteld: de verhalen van gebruikers van het gebied. In het Kanaalpark komt ook aandacht voor de manier waarop de bezoekers het park binnenkomen, de parkentrees. Dit zijn markante plekken worden die de ervaring van het Kanaalpark versterken.

Entree Zuid Scharwoude
Molen D
Entree Stationsgebied
Oosterdel
Museale Schuitenhelling
Westdijk
Graanmaalderij
Sluis Broek op Langedijk
Klaas van der Molenbrug
Molentocht
Overhaal
Sluis
Entree haven
Entree Museum BroekerVeiling
Havenplein 19
Oosterdijk
Dorpsstraat
Spoordijk 1907-1926
Sint Pancras-Broek op Langedijk

Karakteristieke oriëntatiepunten en park entrees

Geschiedenis verrijkt de beleving van het Kanaalpark

De geschiedenis van Dijk en Waard reikt vele mogelijkheden aan om van het verblijf in het Kanaalpark een rijke ervaring te maken. Tussen de 16de eeuw tot 1973, toen de Broekerveiling haar deuren sloot, was het grensgebied hét economische centrum van de tuinbouw. De inrichting van het gebied en objecten als sluizen, bruggen en gebouwen tussen de Broekerveiling en de Stationsweg, zijn daar getuigen van. De tuinders brachten de aardappelen en kolen met de tuindersvlet van hun verspreid liggende kavels over het water naar de Broekerveiling. Daarna leverden de handelaren hun producten via de sluis in de Sluiskade af op de hoek van de Westdijk en Westerweg. Voor de komst van het spoor in 1865 fungeerde de Ringsloot langs de Westzijde van de Waard, het latere Kanaal Alkmaar-Kolhorn, als belangrijkste vervoersader. Daarna werden de producten overgeslagen op de trein. Tussen 1902 en 1973 had de veiling een eigen station in de Zuiderdel. Het talud langs de Oosterdijk en de Twuyvermolen herinnert nog aan het vroegere spoortracé.

Van de route die de tuinders uit Heerhugowaard namen, is de Molentocht nog grotendeels bewaard gebleven. Die startte op de plek van Middenwaard en liep onder het spoor en via enkele kolken in de Westerweg naar de Broekhornerpolder. Van de overhaal waarmee de tuinders hun producten vanuit deze polder naar de Ringsloot lieten trekken, resteren nog herkenbare betonnen hellingen.

Ophaalbrug in Broek op Langedijk rond 1920

Foto: Stichting Langedijker Verleden

De overhaal vanuit de Broekhornerpolder naar de Ringvaart

Foto: Stichting Langedijker Verleden

Overslag van de groenten van het water op het spoor rond 1910 bij het station in de Zuiderdel.

Foto: Stichting Langedijker Verleden

De Molen D ten oosten van Broek op Langedijk en de Twuyvermolen bij Sint Pancras zijn de enige overgebleven twee van de elf molens die het water vanuit het Geestmerambacht op de Ringsloot maalden. Het landschap rond de laatste molen laat de efficiënte en ordelijke indeling van de ruilverkaveling zien. Met die ingrijpende verandering van het landschap stemden het overgrote deel van de tuinders van Langedijk, Warmenhuizen en Sint Pancras in 1954 in. Dit landschap contrasteert sterk met het duizendeilandenrijk, dat door een actie van de bewoners van Broek op Langedijk onbebouwd bleef.

Als symbool van de eeuwenlange verbondenheid tussen Heerhugowaard en Langedijk, zowel economisch, sociaal als religieus, kan de Stationsweg worden aangemerkt. Heerhugowaard had tot 1870 geen dorpen. De bewoners waren voor al hun voorzieningen, ook voor onderwijs en kerkgang, aangewezen op de dorpen rond de polder, waaronder Broek op Langedijk. De Stationsweg diende voor de komst van het station als kerkenpad. Langs de met kastanjebomen beplante weg en diepe achtertuinen is nog iets van het landelijke karakter ervaarbaar, waardoor het Waardse landschap van voor de oorlog gekenmerkt werd. De weg herinnert aan de tijd dat het vervoer de traagheid kende van paard en wagen, totdat dit vervangen werd door het snelverkeer over de verderop gelegen Zuidtangent.

De Stationsweg, de molens, de Broekerhaven, de Broekhornerbrug, de dijken, de Bolspoorbrug, de Molentocht, de overhaal, Oosterdel: het zijn allemaal aanleidingen om van het Kanaalpark een rijkgeschakeerd verblijfsgebied te maken.

De Groene Brug uit 1915 en de Klaas van der Molenbrug uit 1869 die eraan voorafging zijn beide nog op deze foto te zien.

Foto: Stichting Langedijker Verleden

De Stationsweg van Heerhugowaard rond 1910.

Foto: Onbekend / Collectie Regionaal Archief Alkmaar / RAA012006492

4. Werk in uitvoering

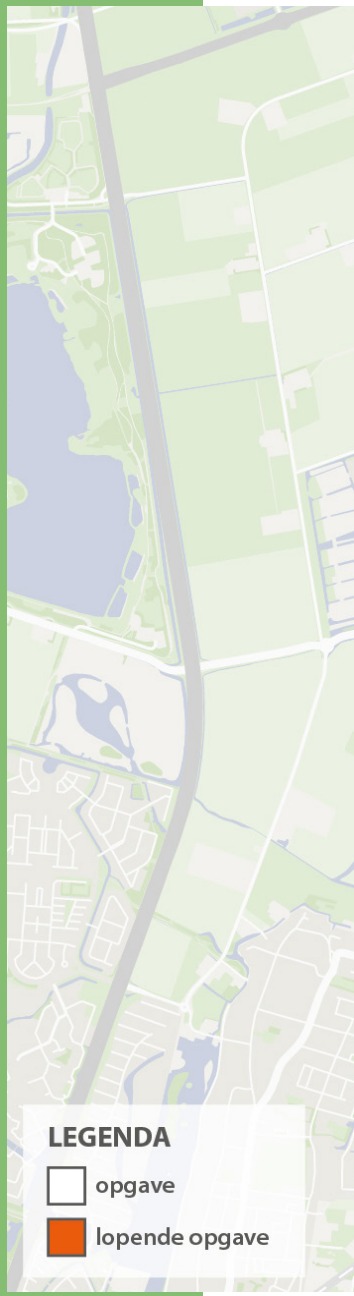
Het kanaalpark vormt een wenkend perspectief voor de lange termijn. Een stip op de horizon voor een grenzeloos Dijk en Waard. De realisatie van dit perspectief gaat stap voor stap. Het is daarvoor belangrijk om gebruik te maken van de huidige dynamiek in het gebied en nieuwe initiatieven en projecten op te starten. Het vergt een langdurige betrokkenheid en inzet van zowel gemeente, bewoners, ondernemers en gebruikers om een prachtig kanaalpark te realiseren.

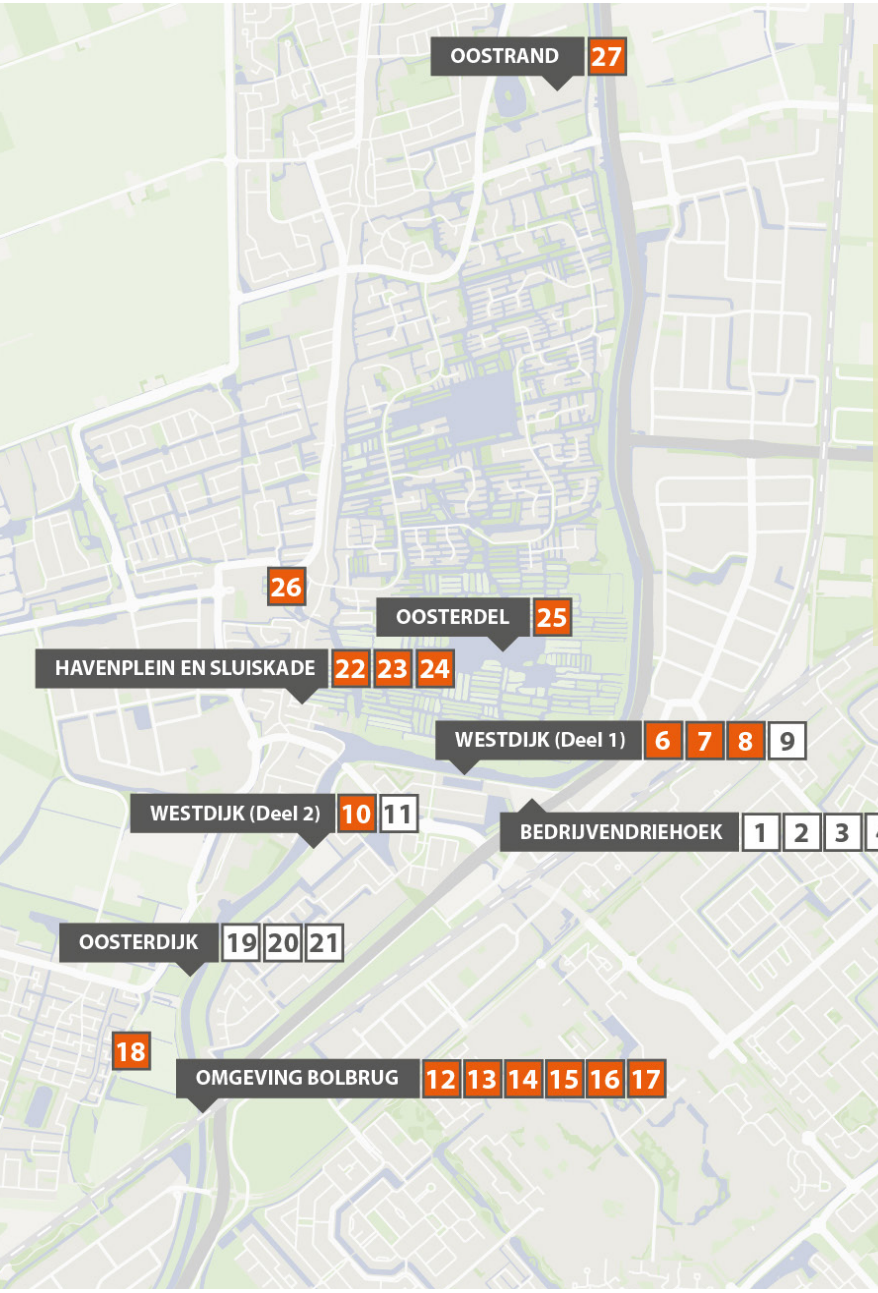
Een belangrijke vraag daarbij is 'welke bijdrage lopende projecten en initiatieven kunnen leveren aan het Kanaalpark?' Publieke initiatieven die primair zijn gericht op de inrichting van de openbare ruimte kunnen in dat kader worden gestimuleerd. Denk daarbij aan wensen, zoals het plaatsen van een bankje, een informatiebord of het inrichten van een bloementuin. Private initiatieven die worden aangedragen en voor verschillende doelgroepen van meerwaarde zijn kunnen worden gefaciliteerd, zoals een horecagelegenheid of een bijzondere sportplek.

Overzicht

Dit hoofdstuk gaat in op alle plannen en projecten die in de toekomst worden opgepakt. Deze projecten zijn onderverdeeld in drie categorieën:

- Gebiedsgerichte opgaven
- Netwerk opgaven
- Overig

A. Gebiedsgerichte opgaven

Op een aantal plekken in het Kanaalpark komt een reeks aan opgaven samen. Dit worden 'gebiedsgerichte opgaven' genoemd. Het is van belang deze in samenhang uit te werken en optimaal gebruik te maken van 'koppelkansen', dat wil zeggen dat het werken aan het ene vraagstuk kan bijdragen aan het realiseren van een andere opgave. Er ontstaat wisselwerking.

Bedrijvendriehoek

De bedrijvendriehoek tussen de Westdijk en de N242 vormt een schakel tussen het hoogstedelijke stationsgebied en het Kanaalpark. Er liggen kansen om een tamelijk onderbenut gebied een manifest onderdeel te maken van het Kanaalpark, zowel ruimtelijk als functioneel liggen hier kansen.

1. Schakelpunt tussen Kanaalpark en Stationsgebied
2. Buitenkans voor een bijzonder regionaal programma
3. Programmatische verkenningen opstarten, programma past in de gewenste 'modal shift' (OV, fiets, wandelen)
4. Ruimtelijk: adres maken aan de Westdijk, relatie met het water versterken, vergroenen van gebied, uitstraling aan de N242
5. Ontsluitingsstructuur als 'afgeleide' van de programmatische verkenning

De Westdijk (deel 1) tussen Broekhornerbrug en de Krul

De Westdijk is een recreatieve levensader van het Kanaalpark. Voor het deel tussen de Krul en de Broekhornerbrug ligt de Visie Westdijk en havens aan de basis van het uitvoeringsprogramma.

6. **Uitvoering geven aan de visie 'Westdijk in balans' (uitwerking openbare ruimte)***
7. **Actief aan de slag met Buitensportcluster (loopt)**
8. **Onderzoek naar programmatische versterking sport- en recreatiecluster**
9. Ruimte bieden aan kleinschalige (buurt) initiatieven

* oranje teksten zijn lopende opgaven

De Westdijk (deel 2) tussen Broekhornerbrug en Bolbrug

In het zuidelijke deel van de Westdijk liggen kansen om de landschappelijke en ecologische betekenis van het Kanaalpark te versterken.

10. **Landschappelijke/ecologische/ programmatische versterking van de zone tussen Broekhorn en Westdijk**
11. Onderzoek naar passende horeca concepten

Omgeving Bolbrug

Rond de Bolbrug komt veel samen: bestaande en nieuwe fiets- en wandelverbindingen, nieuwe stedelijke ontwikkelingen (zoals Westpoort-De Scheg), een grotere landschappelijke structuur (de Groene Loper) en infrastructurele opgaven (spoorbrug, N242, bereikbaarheid Sint Pancras).

12. **Complexe opgave uitwerken met partners (ProRail, provincie, gemeente Alkmaar, NS)**
13. **Optimaliseren langzaam verkeer verbindingen (zowel snelfietsroutes als recreatieve wandel- en fietsroutes)**
14. **Landschappelijke schakel tussen Groene Loper en Kanaalpark**
15. **Infrastructureel vraagstuk N242, spoorviaduct, ontsluiting Sint Pancras**
16. **Westpoort-De Scheg verbinden met Kanaalpark**
17. **Ontwerpend onderzoek opstarten, aanhaken op lopende plannen en projecten (o.a. snelfietsroutes, ontwikkeling Westpoort-De Scheg, vernieuwing N242), samenhang organiseren**
18. **Werken aan de afronding van en verbinding met de dorpsrand van Sint Pancras**

Oosterdijk

Aan de Oosterdijk liggen kansen om het netwerk van wandelverbindingen te verbeteren en het landschap te versterken.

19. Verkenning integreren sportpark in Kanaalpark
20. Ecologisch en landschappelijk versterken
21. Barrières voor wandelroute opheffen

Havenplein en Sluiskade

Het Havenplein wordt getransformeerd van een parkeerterrein tot een gastvrij verblijfsgebied.

22. Uitvoering Masterplan Havenplein, herinrichting plein en haven
23. Renovatie sluis
24. Programmering omgeving sluis Broek op Langedijk (sluiswoning en omgeving), onder andere onderzoek naar (kleinschalige) horecaconcepten

Oosterdel

Het Oosterdel is een markant onderdeel van Kanaalpark. In het gebied wordt naar een evenwicht tussen natuur, recreatief gebruik en cultuurhistorie gestreefd.

25. Uitvoering Toekomstverkenning Oosterdel
26. Doorontwikkeling Toekomstverkenning Museum BroekerVeiling 'de ErVaaring'

Oostrand

Het gebied Oostrand Noord-Zuid-Scharwoude biedt mogelijkheden om een wezenlijke bijdrage te leveren aan de woningbouwopgave van Dijk en Waard. Dit in samenhang met het versterken van de landschappelijke, ecologische en recreatieve functies in het gebied.

27. Uitwerking in de gebiedsvisie 'van rafelrand tot gouden rand' (werktitel).

B. Netwerkopgaven

Naast de gebiedsopgaven komen in de gebiedsvisie een reeks netwerkopgaven bovendrijven. Deze hebben primair betrekking op de structuur en kwaliteit van de openbare ruimte in het gebied.

28. Masterplan Publiek Domein (1e focus op Westdijk)
29. Onderzoek Veerpont bij de Krul
30. Koppelkans onderzoek optimaliseren provinciale fietsroutes, - Broekhornbrug
31. Onderzoek Wandelroute Prins Hendrikkade – Oosterdijk – BoL-brug

32. Koppelkans: N242: vernieuwing provinciale weg in samenhang met visie Kanaalpark (loopt)
33. Onderzoek: Molentocht, overhaal
34. Publiek uitkijkterras op hoogtepunt in stationsgebied
35. Robuuste groen-, wandel- en fietsverbinding Kanaalpark-Luipaardpark

36. Verbinding Stadshart – Stationsgebied (masterplan stationsgebied en visie stadshart)
37. Uitwerken Groene Loper met fiets-, wandel- en vaarverbindingen (o.a. wandel- fietsverbindingen Westpoort – De Scheg)
38 Koppelkans onderzoek optimaliseren provinciale fietsroutes – Langebalkbrug
39 Verbindingen buiten-binnenwater Sint Pancras/Groene Loper en Oostrand Noord- en Zuid-Scharwoude
40 Optimaliseren Kanoroutes Broekhorn
41 Onderzoek: robuuste groen-wandel-en fietsverbinding Luipaardpark-Stadshart
42 Oplossen knelpunten sloepenroute Langedijk
43 Oplossen knelpunt kanoroute Stadshart

* oranje teksten zijn lopende opgaven

C. Overig

De laatste categorie is een verzameling van losse opgaven.

- Opschalen onderzoek aquathermie
- Potentie waterrecreatie (opschalen 'Langedijk ontwikkelt met water' naar 'Dijk en Waard ontwikkelt met water') Communicatieplan
- **Communicatieplan**
- **Marketing: uitdragen 'verhaal' Kanaalpark**
- Loket voor initiatieven
- Onderzoek horeca-concepten voor Kanaalpark (Westdijk – Havenplein Broek op Langedijk) (loopt)
- Ontmoetingsplekken jongeren
- Tentoonstellingen en evenementen
- Gezamenlijk buurtregelsopstellen
- Goede verlichting fietspaden tussen de wijken
- Brommerroutes duidelijk markeren
- Losloopgebieden voor honden
- Geschiedenis met informatieborden zichtbaar en beleefbaar maken

5. Aanpak

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

De visie 'Grenzeloos Dijk en Waard' vormt de basis voor het uitvoeringsprogramma. Het uiteindelijke doel is dat er zichtbare resultaten geboekt worden. Dat doet de gemeente nadrukkelijk niet alleen. Zoals bij de totstandkoming van de visie, wordt ook in de uitvoering in co-creatie met bewoners ondernemers, verenigingen, en andere overheden opgetrokken. De visie is een uitnodiging aan alle Dijk en Waarders om mee te doen en met ideeën en initiatieven bij te dragen aan de koers die in de visie is uitgezet. De aanpak van de visie is in lijn met het coalitieakkoord 2021: We zijn samen verantwoordelijk om grenzeloos te werken aan de opgaven van Kanaalpark Dijk en Waard.

Het Kanaalpark Dijk en Waard verbindt lokale aan regionale en provinciale doelen. Haar ambities reiken ver over de gemeentegrenzen heen. Om de ambities tot een succesvol resultaat te maken zijn er de komende jaren nog veel externe en interne samenwerkingen, uitwerkingen en detailleringen nodig. Ook organisaties, verenigingen en particulieren zijn actief met sport, recreatie, vergroening en andere ambities voor het Kanaalpark. Voor de ontwikkeling van Kanaalpark is een consistente langjarige focus nodig. De visie Grenzeloos Dijk en Waard vormt hiervoor het uitgangspunt.

De basis voor de visie is het verbinden van de diversiteit aan landschappen en sferen rondom het kanaal. Vanuit verschillende opgaven wordt hier al aan gewerkt; de doorontwikkeling van het Stadshart en de ontwikkeling van het Stationsgebied met de vele (langzaam)verkeersroutes in alle windrichtingen, de visie Westdijk in balans, het samen werken aan een toekomstbestendig Oosterdel, de visie museum de ErVaaring, de gebiedsontwikkelingen van de Oostrand en van Westpoort / De Scheg, verbindingen buiten-binnenwater, de inpassing van de N242 die samen met het spoor met de spoorbruggen en spoorovergangen centraal door de nieuwe gemeente loopt, het Masterplan Havenplein Broek op Langedijk, en het ontwerp voor een mogelijk nieuw sportcluster aan de Westdijk.

Doel

Al deze ontwikkelingen komen samen in en versterken het Kanaalpark. De gebiedsvisie zorgt voor cement en samenhang tussen deze projecten en initiatieven. De gebiedsvisie zet de koers uit hoe het gebied rondom het kanaal, naast het geografische hart, ook het mentale hart kan worden van Dijk en Waard. Het vormt een open uitnodiging aan iedereen die zich betrokken voelt om mee te denken en te doen. We werken samen aan het Kanaalpark, integreren ontwikkelingen, herkennen koppelkansen en creëren meerwaarde.

Uitvoeringsstrategie

De visie is inspirerend en verleidend en zet aan tot het inventariseren en bijeenbrengen van ontwikkelingen en kansen. Planning op gemeentelijk en regionaal structuurniveau is inherent aan de nieuwe omvang van Dijk en Waard en de positie in Regio Alkmaar en Noord-Holland Noord. Van Dijk en Waard wordt verwacht dat het meer is dan een optelsom van ruimtelijke projecten. De uitvoering van de visie gaat dus ook over de integratie van al de genoemde ontwikkelingen, de nadere uitwerkingen daarvan in de verschillende projecten en over verdiepend onderzoek. De uitwerking van de visie vindt zo plaats in een veelkleurige structuur van projecten in verschillende stadia en activiteiten die al gaande zijn of nog moeten starten.

Om te kunnen sturen in deze complexe omgeving wordt ingezet op:

1. Een programmatische aanpak om Kanaalpark vanuit een integrale opgave stapsgewijs te versterken. De visie zet een langjarige koers uit. Integraliteit en continuïteit wordt bewerkstelligd door regie op samenwerking en communicatie rondom de visie.
2. Projectmatig uitwerken van de opgaven, en waar mogelijk deze koppelen aan (bestaande) initiatieven, projecten, investerings- en exploitatiestromen. Elk project of initiatief draagt bij aan de ambities uit de visie. Daar waar initiatieven opbloeien, valt er meerwaarde te creëren door gemeentelijke investeringen en exploitaties slim te koppelen. De genoemde (gebieds) ontwikkelingen in en rondom het Kanaalpark zijn legio. Dat is een pragmatische insteek. Tegelijkertijd zijn er al reserveringen gedaan voor o.a. voorbereidend werk, onderzoek en bovenwijkse infrastructurele voorzieningen (i.c. de Reserve Nota Bovenwijkse Kosten) die ook gaan bijdragen aan de ambities uit de visie. Daarnaast is de visie een belangrijke basis voor de exploitatiestromen, zoals groot onderhoud en vervangingswerkzaamheden in de openbare ruimte.

Middelen

Ad 1.

Ten aanzien van het initiële programmamanagement geldt dat het een pioniersrol binnen de gemeentelijke organisatie is. De ambtelijke uren worden bekostigd uit de algemene exploitatie; het maakt onderdeel uit van de reguliere werkzaamheden die in de gemeentebegroting zijn opgenomen binnen het Domein Ruimte.

Ad 2.

- Reserve Nota Bovenwijkse Kosten voor infrastructurele projecten met een bovenwijks karakter en meerwaarde. Ook voor onderzoeks- en voorbereidende werkzaamheden voor bovenwijkse voorzieningen is ruimte in deze reserve. In de herziening van de reserve in 2021 zijn projecten genoemd die kunnen bijdragen aan de ambities van Kanaalpark. Onttrekkingen aan de reserve zijn met aparte besluitvorming voorbehouden aan de gemeenteraad.
- Er wordt actief ingezet op subsidies.
- Co-financiering bij projecten waar ook derden een belang bij hebben.
- Een nog te ontwikkelen instrumentarium op basis van de Omgevingswet voor projecten met een maatschappelijke meerwaarde. Op grond van (artikel 13.7 van) de Aanvullingswet is het mogelijk financiële bijdragen te verlangen ter verbetering van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.
- Nieuwe investeringen waarvoor op basis van een projectplan aan de raad te zijner tijd budget wordt gevraagd.

Uitvoeringsagenda

Na vaststelling van de visie door de gemeenteraad wordt aan de hand van de lijst met opgaven een uitvoeringsprogramma opgesteld. In dit uitvoeringsprogramma worden projecten inhoudelijk en financieel onderbouwd en uitgezet in de tijd.

Voor 2022 is vanuit de bestaande exploitatie budget om projecten die al lopen verder uit te werken. Ook wordt een start gemaakt met Kanaalpark bekend te maken bij Dijk en Waarders en samenwerkingspartners.

W. GUTKER

6. Communicatie

Communicatie is een permanent proces van informeren, consulteren en overleggen. Ook in het vervolgtraject van de gebiedsvisie is communicatie een integraal onderdeel van het proces. De visie is geen eindproduct, het is een uitnodiging aan alle inwoners om mee te doen en met ideeën en initiatieven bij te dragen aan de koers die in de visie is uitgestippeld.

Communicatieboodschap
De Gebiedsvisie Grenzeloos Dijk en Waard heeft betrekking op het gebied rondom kanaal Omval-Kolhorn en verbindt verschillende projecten en ontwikkelingen die op stapel staan.

Kanaalpark vormt het nieuwe hart van de gemeente Dijk en Waard. Het is een groene omgeving die volop mogelijkheden biedt voor sport, recreatie, natuurbeleving, ontmoeting en ontspanning. Bovendien vormt Kanaalpark een markante entree naar enerzijds het open landschap van Langedijk en anderzijds het openbaar vervoerknooppunt van Heerhugowaard. De gemeente wil dat (nieuwe) functies en voorzieningen, van parkeren tot waterrecreatie, een passende plek krijgen, in balans met de omgeving. Een plek voor alle Dijk- en Waarders, om rust te vinden en actief te zijn.

Kanaalpark heeft een directe relatie met andere grote projecten, zoals Stationsgebied Dijk en Waard, Stadshart Heerhugowaard, woningbouwlocatie Westpoort-De Scheg, Havenplein Broek op Langedijk, het Oosterdelgebied en Museum BroekerVeiling. De uitwerking van de plannen in het gebied Kanaalpark vindt plaats samenhang met deze andere projecten.

Communicatiemiddelen en -activiteiten
In het communicatietraject over de gebiedsvisie kiezen we voor een afgewogen mix van communicatiemiddelen en -activiteiten.

In 2022 is de communicatie vooral het gericht op het bekend maken van de gebiedsvisie en van Kanaalpark als entiteit. Het doel hiervan is dat inwoners, ondernemers en organisaties de inhoud van de gebiedsvisie kennen en met ideeën en initiatieven willen bijdragen aan de koers die in de visie is uitgestippeld. Ook wordt een plan opgesteld waarin aandacht wordt besteed aan gebiedspromotie en -marketing. Dit gebeurt is samenwerking met Stichting Promotie Dijk en Waard.

Alle informatie over Kanaalpark (inclusief activiteiten) is te vinden op de gemeentelijke website. In de communicatie wordt ook rekening gehouden met o.a. gesprekken, bijeenkomsten en rondleidingen op locatie. Voor de periode na de vaststelling van de gebiedsvisie wordt een apart communicatieplan gemaakt.

7. Een open uitnodiging

Dit boekje vormt de gebiedsvisie Dijk en Waard. Dit product markeert eerder een start dan een einde van een proces. De visie heeft als doel te inspireren en iedereen die zich betrokken voelt bij het gebied uit te nodigen te participeren. Daarmee is dit boekje ook een oproep aan iedereen om een bijdrage te leveren. Het Kanaalpark als een voedingsbodem is voor nieuwe, spontane initiatieven.

KANAALPARK
WELKOM

Colofon

Dit document is opgesteld door:
Sjoerd Feenstra (Urhahn | stedenbouw & strategie)
Frits Erdmann (Urhahn | stedenbouw & strategie)
Sophie van Eeden (Urhahn | stedenbouw & strategie)

In samenwerking met:
Jouke van der Werf (Op 't Plein)
Els Bakker (Op 't Plein)
Joost Hagens (Bureau Buiten)
Klaas Jan Wardenaar (Smartland)
Thijs Van Spaandonk (Bureau Bright)

Projectgroep Werkorganisatie Langedijk en Heerhugowaard

M. Zeedijk	projectleider
G .Peters	projectsecretaris
S. Appelman	projectmanagement assistente
K. Schoon	communicatieadviseur
S. Beentjes	adviseur economie & recreatie
G. Kloosterman	adviseur toerisme en erfgoed
H. Visscher	adviseur stedenbouw
J. Kamps	projectmanager economische zaken
S. Engelhart	beleidsmedewerker recreatie, toerisme, erfgoed,
A. Adams	projectleider Stadshart
B. van der Helm	beleidsmedewerker ruimte
R. Theunissen	senior adviseur mobiliteit
M. Ippel	beleidsadviseur mobiliteit
A. Vergnes	beleidsmedewerker duurzaamheid en klimaat
M. Bakelaar	adviseur economie
E. Braakman	strategisch adviseur ruimte
L. Rinkel	beleidsmedewerker grond en economie
N. de Groot-Slotman	adviseur bedrijven
H. Ebels	gebiedsontwikkelaar
P. Rentinck	gebiedsontwikkelaar
J. Bruijn	gebiedsontwikkelaar

Tevens vertegenwoordigers uit verschillende teams van Sociaal Domein en Ruimte, zoals:
juridische zaken, veiligheid, beheer, ingenieursbureau, sport en cultuur, bestuurs- en management secretariaat, klant en dienstverlening, buitendienst.

BeStuurgroepleden/wethouders tot 2022:
N. Langedijk
M. Stam
A. Groot
A. Jongenelen

Deelnemers bijeenkomsten:
Inwoners van Dijk en Waard
Organisaties

- *Actief Sport & Events, sportmakelaar*
- *Allente*
- *Belangenvereniging Groot Oosterdel*
- *Bosman mobility*
- *Bouwbedrijf De Geus*
- *Cliënten Advies Raad*
- *CliëntenRaad Hhw*
- *Diemeer Vastgoed*
- *Fietsersbond Dijk en Waard, Alkmaar*
- *Havenbeheer Broekhorn*
- *Henselmans projectontwikkeling*
- *Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier*
- *IVN Dijk en Waard*
- *Kanowaard*
- *Kenniscentrum Cultuurwerf/schuitenhelling*
- *Kunstkerk*
- *Langedijker Verleden*
- *Museum BroekerVeiling*
- *NW360 Vastgoedontwikkeling*
- *Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord*
- *Ossa*
- *Paviljoen Dijk en Waard*
- *Pieter Raat Stichting*
- *Provincie Noord-Holland/ waterrecreatie*
- *Recreatie NH/Routebureau*
- *Recreatie NH / programmamanagement*
- *Social Leisure*
- *Staatsbosbeheer*
- *Stichting Langedijk Waterrijk*
- *Stichting promotie Dijk en Waard*
- *Stichting IJspret Langedijk*
- *Stichting Veldzorg*
- *Supschool Alkmaar*
- *Supschool Cup of Sups*
- *Van den Heerik Administratie B.V.*
- *Wonen plus Welzijn*
- *Wonen Plus Welzijn, jongerenwerk*